

Позив на скупштину

У смислу § 44. слова з) Закона о адвокатима и § 9. пословника Коморе, а на основу одлуке Одбора Адвокатске Коморе од 11. септембра 1935. године сазивам седму редовну скупштину Адвокатске Коморе у Београду за недељу 27. октобра 1935. године у 9 час. пре подне у сали Радничке коморе — угао Немањине и Гарашанинове улице са обим дневним редом:

- 1) Отварање скупштине и саопштења заменика претседника;
- 2) Избор три оверача записника;
- 3) Избор три бројача гласова;
- 4) Извештај Одбора Коморе о раду у прошлој години;
- 5) Завршни рачун за 1934. год. и давање разрешнице;
- 6) Решавање о буџету за 1936. годину;
- 7) Избор претседника Коморе;
- 8) Избор заступника и три заменика заступника Коморе;
- 9) Избор претседника, два заменика претседника и три члана дисциплинског већа;
- 10) Избор дванаест чланова за Касационо Веће;
- 11) Избор осам чланова за испитну комисију; и
- 12) Питања и предлози у смислу § 11. Пословника Коморе.

Бр. 1907.

2. октобар 1935. године
у Београду

Секретар,

Влад. Св. Симић, с. р.

Заменик претседника,

Мил. П. Драговић, с. р.

Господин Министар саобраћаја одобрио је повластицу за возњу жељезницом у пола цене учесницима на скупштини, о чему ће све жељезничке дирекције бити обавештене.

ИЗВЕШТАЈ

Одбора Адвокатске коморе у Београду за седму редовну годишњу скупштину на дан 27. октобра 1935. године.

Овај извештај обухвата рад Адвокатске коморе од 1. октобра 1934. год. до конца септембра ове год.

Као и ранији, и овај извештај подељен је на три дела: извештај о раду Одбора Коморе, извештај благајника и извештај Дисциплинског Већа.

I. Део. Извештај о раду Одбора Коморе.*Пореско питање.*

Познате измене у Закону о непосредним порезима престављале су велику опасност за највећи део адвокатског staleжа. О томе је Одбор Коморе у прошлогодишњем извештају дао детаљна обавештења.

Пошто није наишла на довољно разумевање у доба доношења ове измене § 7. Зак. о непоср. порезима, ма да је тада водила врло опсежну акцију у заједници са Коморама осталих слободних професија, Комора је у прошлој години прегла свим силама, да се овај пропис што блаже примени. Одбор је тврдио и раније, да примена пом. прописа у пракси није могућа и да ће она изазвати негативан ефекат, али тада његово мишљење није узето у обзир. То исто подвлачио је Одбор непрестано и у прошлој години. И благодарећи, с једне стране убедљивим разлозима Одбора Коморе, а с друге стране већем разумевању надлежних фактора, данас можемо слободно рећи, да је адвокатски staleж у главном сачуван од тешких последица оваквог опорезивања.

Комора је на јасан и драстичан начин претставила стање адвоката када је спроводила своје предлоге о бруто заради њених чланова. Наши претставници у пореским одборима чинили су све што је било могуће, да се у опорезивању ниједном адвокату не учини неправда и Одбор верује, да су они своју дужност савесно и на задовољство свих колега испунили. Оно што нису могли претставници у пореским одборима чинили су претставници Коморе у Рекламационим одборима.

Ма да је и поред овога висина пореског оптерећења адвоката велика када се узму у обзир данашње тешке прилике, ипак се и овакви постигнути резултати морају сматрати као успех, јер је стриктна примена пом. § 7. требала да произведе много теже последице. Мора се признати, и ми то на овом месту радо наглашујемо, да је за овај успех много допринело опортунитије схватање у државној фискалној политици код надлежних фактора, које се изразило приликом примене овога прописа.

Но и поред овога делимичног и привременог успеха, ми, и на нашу и на државних финансија жалост, морамо да забележимо удаљење из адвокатуре једног броја наших старијих колега, који високе терете нису могли да издрже.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Неколико наших старијих другова дали су оставке на адвокатуру од чега има штете и наш адвокатски ред и државне финансије. То су махом адвокати који су од државе примали пензије из односа раније њихове службе, који сада држави неће плаћати порез, али којима ће држава плаћати велике суме на име разлике, коју нису примали док су се активно бавили адвокатуром.

Пореско питање за наш ред је непрестано актуелно и њему се и у будуће мора поклањати сва пажња.

Тарифа адвокатских трошкова.

Питање адвокатске тарифе занимало је све одборе Коморе до данас. Један од ранијих одбора успео је, да се донесе правилник о наградама адвоката на територији Београдског Апелационог Суда, али ни то није било довољно да адвокатима зајемчи сигурност у досуђивању трошкова. Судови су ову тарифу неједнако примењивали, а често нису ни хтели да је примењују. Интервенције коморине у овом смислу нису имале успеха, јер је све зависило од схватања судија, који су тарифу примењивали. Када је добило обавезну снагу ново законодавство, нарочито то важи за нови грађански парнични поступак и њему сродне законе, наша стара тарифа није више била ни подесна.

У Министарству правде био је израђен пројекат тарифе за целу државну територију, али исти никако није могао да задовољи. Не само наша, но и све остале коморе и Савез комора, прегли су свим силама, да се не донесе рђава тарифа. Одржано је више састанака делегата адвокатских комора, па се најзад успело, да тарифа како је првобитно била пројектована, не добије обавезну снагу. На крају, увидело се и у Министарству да би пројектована тарифа била посве неподесна за наше прилике, па су позване Коморе да пошаљу своје делегате, који би са одређеним функционерима Министарства правде заједнички израдили један нов нацрт тарифе. Наши стални делегати за овај рад су чланови Одбора г. г. Др. Иван Рибар и Др. Јанко Олип.

Уз сарадњу наших делегата редигован је Правилник и утврђени су ставови тарифе, али тадањи министар исту није потписао. Наступили су тада мајски избори који су ово питање одложили. Најзад је и у погледу спорних ставова постигнута сагласност, па се посигурно надамо да ће тарифа ускоро бити донета. Овај рад имао је успеха.

Од колике је важности решење овога питања и за нас и за судове и за странке, најбоље се може видети из познатог говора Господина Министра Правде, који је изговорио на Конгресу правника у Београду 22. септембра ове године. После овакве свечане изјаве од стране Господина Министра Правде, ми верујемо да је питање потписа тарифе питање дана.

Сама тарифа биће за неких 30% нижа од садашње тарифе која важи у Словеначкој. Према томе она не представља никакво фаворизирање висине адвокатских трошкова, али и наша и све остале коморе стоје на гледишту, да је боља и лошија тарифа

него никаква. Јер тарифа нема само значај материјалне користи за адвокате, већ има и свој морални значај. Достојанство адвоката остаће на пуној висини када зна, да висина његових трошкова не зависи од воље, расположења или схватања судије, већ од једног јасног позитивног прописа. Биће избегнута могућност неједнаког досуђивања трошкова, што је многе адвокате тешко болело и што им и данас још, док нема обавезне тарифе, тешко пада. Отпашће и свака могућност сумње да су судије при досуђивању трошкова неким адвокатима наклоњене а неким нису. Значи, тарифа ће представљати, поред конкретног уређења једне важне материје у нашем судству, још и једну општу моралну корист за целокупно правосуђе у ширем смислу.

Зато ће Одбор и на даље непрестано инсистирати да тарифа што пре ступи на снагу.

Заступање странака пред војним и духовним судовима.

Комора је и овим питањима стално поклањала велику пажњу и много је радила на задобијању права адвоката да заступа странке пред војним и духовним судовима. На жалост у овом послу није било успеха. Војне власти стале су енергично на гледиште да се то не може дозволити јер би били угрожени интереси војске као институције земаљске одбране, па је то њихово гледиште санкционисао и највиши управни суд-Државни Савет.

Духовне власти унеле су у Поступак за судове српске православне цркве одредбу, по којој странке у брачним споровима пред духовним судовима не могу имати адвокате за заступнике. И ако овај поступак није донет на начин, како се морао донети, што су чланови Коморе могли да увиде из низа чланака штампаних у „Браничу“, ипак се до данас није успело, да се ова неоснована одредба измени.

За овакав пропис, који се коси са појмовима добре државне организације и савремене адвокатуре, духовне власти до данас нису јавно изнеле никакво оправдање. Уосталом, овакав став духовних власти не да се ничим бранити, јер како се може дозволити заступање странака пред црквеним судовима сваком лаику само не адвокату? Ако је реч о стручности, онда између адвоката и лаика не може бити поређења. Ако је реч о гаранцији да ће се у споровима коректно заступати, онда је опет само адвокат за то позван, јер он има Комору и Дисциплинско Веће, које у свако доба контролише, да ли он своју дужност обавља онако како му закон о адвокатима наређује.

Шта је онда по среди? Ако је брак света тајна, зар она сме да буде тајна само за адвоката, а за лаика не?

Ово је једно од питања на коме се чланство најбоље може да увери са колико се тешкоћа има да бори сваки Одбор Коморе, чак када су у питању јасна и законита права њених чланова. Ништа што је у моћи Коморе није изостало. Чињене су и усмене и писмене интервенције. Давана су објашњења и документације јасне до очигледности, у коме се послу нарочито истакао члан

одбора г. Драгослав П. Ђорђевић, али се није успело да се ово питање повољно реши, које се, да је среће, уопште не би ни постављало.

На овом питању, поред многих осталих, чланство Коморе може да увиди у како се тешким приликама налази адвокатура код нас. Није довољна само добра воља Одбора Коморе, већ и правилно разумевање и исправно схватање адвокатуре од стране оних фактора, који, вршећи своју власт, све више сужавају поље адвокатске делатности.

Заступање сиромашних по грађ. парн. поступку и одбрана окривљених по кривичном судском поступку и пред Државним судом за заштиту државе.

Док се на многим странама адвокатима сужава домен рада и зараде, дотле им се на другим странама јако проширује поље бесплатног рада и заступања. У години за коју је писан овај извештај било је око стотину бесплатних заступања сиромашних странака. Против оваквог заступања ни Комора ни њени чланови не могу ништа да приговоре. Адвокати врше једну корисну друштвену функцију. Основни постулат схватања савременог човека и његовог хришћанског морала је помагање немоћнима и невољнима. Свака држава, у колико је савременија и боље уређена све у већој мери, оснива специјалне институције за заштиту слабих и беспомоћних а кроз своје законодавство, свуда где је то могуће, провлачи црту заштите својих сиромашних грађана. Како и адвокати обављају посао, који је важан точак у државном механизму, то и они не могу ићи против основних интенција модерне државе, већ напротив, имају да се труде свим силама да своју државу у настојањима ове врсте издашно потпомогну. И адвокати то раде. Никада се није чуо глас протеста против модерне институције заступања сиромашних нити од стране адвоката нити од стране њихових Комора.

Али, кад адвокати и њихове институције овако схватају своје дужности и врше их не само без протеста, већ и са једним унутрашњим задовољством, које им пружа њихова сталешка етика, ред би био да и сви одговорни фактори поставе сваку ствар на право место, специјално што се адвокатуре тиче. Суштина адвокатуре у савременој држави треба исправно да се схвати, па да се адвокатима не праве сметње ни ограничења, која их не погађају само материјално, већ и морално.

Комора као и целокупно њено чланство жели, да се и код нас угледа на примере, који се могу да виде у старијим културнијим државама, у којима се адвокатура врло високо цени, што она потпуно и заслужује. Ако нам неко пребаци, да ми сами нисмо на оној висини на којој стоје наши другови тих држава, ми му можемо мирно одговорити, да се квалитет и достојанство адвоката фаворизује једино исправним схватањем појма и улоге модерне адвокатуре, што поред адвоката треба и други фактори да знају.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

И отада као и до сада Комора ће се трудити да се појмови у нашој средини о улози адвокатуре култивирају и измене на боље.

Комора није у могућности да цифарски покаже број адвоката, који су у току године бранили окривљене пред редовним судовима и Судом за заштиту државе, јер њих судови сами одређују а Комору о томе не извештавају, пошто на то нису обвезани ниједним законским прописом. Тај број ни у ком случају није мали, али ма колики био, стање се има посматрати као и код питања заступања сиромашних странака по грађ. парн. поступку.

Борба против пискарача.

У овом осетљивом питању, како за адвокатски ред, тако и за странке, као и за целокупно наше правосуђе, нису наступили никакви нови моменти, Комора је и ове године, као и ранијих, водила љуту борбу против пискарача, могло би се рећи са нешто више успеха. Тај успех примећује се у све сталнијем формирању исправнијег и педантнијег тумачења §-а 120. Зак. о адвокатима од стране судија. И раније се указивало, да нејасна и неодређена стилизација § 120. пом. Закона никако није довољна брана за заштиту од најезде пискарача. Друго средство за борбу против пискарача Комора данас нема сем стављања предлога за кривично гоњење, и она ово средство искоришћује увек, кадгод јој који случај дође до знања.

Комора је од прошле скупштине до конца септембра ове године учинила 42 предлога за кривично гоњење ради дела пискарања, по којима је осуђено 12 лица, ослобођено 9 а још се води поступак против 21 лица.

И ако је § 120. Зак. о адвокатима недовољан да се правосуђе заштити од рада нестручних лица, ипак би борба против пискарача била ефикаснија, када би Комору у тој борби помагали адвокати у већој мери. Комора до данас није пропустила а да није оптуживала пискараче чим за који случај сазна, али Комора нема могућности да сваки случај сазна. Потребна је јача сарадња између чланства и Коморе за ову борбу.

Комора сматра за дужност да укаже и на то, да број пискарача има тенденцију пораста, јер се многа лица, услед немања редовнога запослења, лађају пискарања. Борба Коморе, значи, биће још тежа против пискарача, и чланови треба у тој борби свесрдније да је помогну.

Часопис „Бранич“.

Бранич је излазио редовно једанпут месечно, само за јули и август ове као и ранијих година, изашао је као двоброј.

Бранич, као и до сада, уређује одређени одбор. Интересовање за Бранич повећава се. Број сарадника расте, али са жалашћу морамо да констатујемо, да се пораст сарадника не налази код адвоката, већ код правника изван адвокатских редова. У сарадњи на Браничу од адвоката активнији су чак и адвокат-

ски приправници. Б р а н и ч је адвокатски часопис и највећи део сарадње, ако не и сву, треба да му пруже сами адвокати.

Б р а н и ч има своје сталне рубрике. Доноси расправе из области заштите интереса адвокатског реда, службена саопштења коморина, чланке из свих области правног живота, судску праксу, приказе, белешке, садржаје правних часописа, преглед законодавства и регистар нових књига. Од октобра 1934. до септембра ове године Б р а н и ч је штампан на преко 700 страна из чега се најбоље види, колико обиље материјала исти садржи. Б р а н и ч стоји у реду најбољих стручних правних часописа у Држави.

Административни рад Коморе.

Комора је у минулој години (од 1. октобра 1934. до 30. септембра 1935. год.) имала на решавању 2566 предмета. Предмети су решавани на време. Несвршени предмети, у колико их још има, налазе се у раду код заступника Коморе и Дисциплинског већа прелазећи пут нормалног поступка.

Комора је примила 126 тужби против адвоката. На раду из прошле године затекло се било 39 тужби, што значи, да је у овој години Одбор Коморе имао да донесе одлуке по 155 тужби укупно. Решења по тужбама су оваква: По 39 тужби прекинут је поступак, 15 тужби остављено је у архиву на основу чл. 15. Зак. о таксама, јер нису биле таксиране, 9 тужби достављено је другим коморама као надлежним, 48 тужби упућено је заступнику Коморе с налогом да по истима код Дисциплинског већа тражи истрагу, 18 тужби упућено заступнику Коморе на мишљење, 7 тужби остављено у архиву до појаве тужиоца, 4 тужбе послате Одбору тројице, пошто су у питању грешке блаже природе и 15 тужби чека на одговор или поступање по наредби Коморе.

Из упоређења са прошлом годином види се, да је против адвоката број тужби порастао за 14. Ова појава није повољна но она ипак не представља опасну индицију за морал чланова ове Коморе. Ово повећање броја тужби долази поглавито због тога, што шира публика сваким даном у већем броју сазнаје да постоји Адвокатска Комора и да је иста надлежна за суђење по дисциплинским кривицама адвоката.

Комора је изрекла 18 новчаних казни против адвоката због непоступања по њеним наредбама а по овлашћењу, које јој даје § 44. сл. к) Закона о адвокатима.

За заступнике сиромашних странака, Комора је одредила 97 адвоката и то 25 из Београда и 72 из унутрашњости. Пада у очи, да је у Београду било знатно мање одређених заступника сиромашних него у унутрашњости и ако у самом Београду има знатно више адвоката но у целој унутрашњости на територији наше Коморе. Кад год је суд тражио Комора је одређивала адвокате за заступнике сиромашних и то редом по азбучном имену, али број заступника сиромашних не зависи од броја адвоката, већ од броја сиромашних странака, а ових има далеко више на целој територији Београдског Апелационог Суда него на територији надлежности београдских судова.

Именик адвоката.

На дан 30. септембра 1935. год. било је уписано у адвокатском именику 665 адвоката. Прошле године истога датума било је уписано 672 адвоката, од којих је брисано 35. Нових адвоката уписано је 28 што значи: $672 - 35 + 28 = 665$ како је напред наведено. Разлози због којих су адвокати брисани из адв. именика су ови: због оставке 16, због преласка у државну службу 6, због одсуства дужег од године дана 1, због смрти 8, због пресељења на територију друге коморе 1, због осуде редовног суда 1, због ступања у приватну службу 1, због ступања у самоуправну службу 1. Од уписаних адвоката 15 су били адвокатски приправници, 3 су се доселили из других комора, 7 је дошло из државне службе, 2 се вратила поново у адвокатуру и 1 је био емигрант из Истре.

Именик адвоката ни до данас није уређен по пропису § 43. Пословника коморе, јер још има један број адвоката, који упркос толиких опомена, није нашао за вредно да Комори достави податке, који су неопходни за дефинитивно уређење именика по хронолошком реду, односно рангу. Индоленција ових адвоката задаје Комори много посла, јер је тешко руковати имеником, који није тачно сређен, а осим тога Комору ће уређење именика стати око 2.000— динара, колико коштају књиге за именик, не рачунајући напоран рад особља од неколико недеља, услед чега могу да трпе остали послови. Последњи пут Комора је наредбом са одређеним роком позвала адвокате, који то до сад нису учинили, да јој доставе податке о годинама проведеним у адвокатури, па ако се они овој наредби не одазову, Комора ће бити принуђена да их на то силом закона натера.

Именик адв. приправника.

На дан 30. септембра 1935. год. било је у именику адв. приправника уписано 200 приправника. У прошлогодишњем извештају наведено је, да је адв. приправника било 161. Од тога броја избрисан је у току ове године 61 приправник а уписано је 100, према томе: $161 - 61 + 100 = 200$ како је напред наведено.

Адвокатски приправници брисани су из ових разлога: због ступања у суд на вежбу 6, због одслужења рока у кадру 9, због одјаве принципала 12, због преласка у државну службу 26, због преласка у самоуправну службу 4, због напуштања вежбе 1 и због уписа у именик адвоката 3.

Како је у овом извештају у претходном одељку где се говори о адв. именику, поменуто, да је 15 адв. приправника уписано у именик адвоката, а да не би било помутње, напомиње се, да су 12 адв. приправника брисани из именика адв. приправника па се тек накнадно јавили за упис у именик адвоката, а само 3 приправника, који нису раније избрисани, уписани су у именик адвоката.

Комора је и ове, као и ранијих година, преко нарочитог одбора, водила контролу приправничке вежбе, у чему јој је била драгоцен и помоћ Удружења адвокатских приправника. По из-

весним случајевима фиктивне вежбе Комора је предузимала мере, па ће то и у будуће чинити.

Интервенције.

Поред многобројних усмених, Комора је чинила и писмене интервенције код надлежних државних органа. Све ове интервенције односиле су се на заштиту угледа адвокатског реда и правосуђа уопште и заштиту интереса адвокатских. Из Бранича за овај месец чланство ће видети извештан број писмених интервенција, које имају општији значај. Чланство ће бити у могућности да процени важност појединих писмених интервенција, оправданост и тачност њихове аргументације. Све су оне штампане у Браничу одмах после извештаја о раду Дисциплинског већа, те тако за ово поглавље о раду Одбора Коморе чине саставни део извештаја.

Савез Комора.

Наша Комора била је у сталној вези и сарадњи са Савезом Комора, — више но друге Коморе, — због тога, што се у Београду налази највећи број државних институција, на које се Савез Комора обраћао, па је наша Комора била често умољена за разне интервенције. Ова сарадња нарочито је дошла до изражаја у питању опште тарифе адвокатских трошкова, како је већ напоменуто у одељку у коме се у овом извештају говори о том питању.

На скупштини Савеза Комора одржаној 26. маја ове године у Сплиту, нашу Комору престављали су: Заменик претседника Милан Драговић и чланови одбора Др. Видан Благојевић и Милан Живадиновић.

Извештај са скупштине Савеза Комора штампан је опширно у Браничу Бр. 6 свесци за јуни 1935. године.

Међународна Унија Адвоката.

За непосредно одржавање везе и сарадњу са Међународном Унијом Адвоката позван је у првом реду Савез Комора. На VI Конгресу Међународне Уније адвоката учествовао је и секретар наше Коморе Владимир Симић, који је у Браничу Бр. 7—8 — свесци за јули—август 1935. год. у рубрици: *белешке* — страна 391—94 написао исцрпан реферат о раду Конгреса.

Секретар.

Влад. Св. Симић

Заменик претседника,

Мил. П. Драговић

II. Део. Благајнички извештај.

I. Завршни рачун за 1934. год.

Одбору Коморе част је поднети следеће рачуне за буџетску 1934. годину.

*Рачун прихода и расхода Адвокатске коморе у Београду
на дан 31. децембра 1934. год.*

Приход

1. Рачун уписнина адв., адв. приправника и казне	Дин. 74.800.—
2. Рачун чланских улога	„ 208.749.—
3. Рачун такса	„ 4.027.50
Свега приход	<u>Дин. 287.576.50</u>
Вишак расхода над приходима	„ 2.527.46
	<u>Дин. 290.103.96</u>

Расход

1. Рачун административних трошкова	Дин. 205.735.85
2. Рачун Бранича	„ 69.368.11
3. Дотација Потпорном фонду са рачуна Уписни- на адв., адв. приправника и казни	„ 15.000.—
	<u>Дин. 290.103.96</u>

*Рачун потпорног фонда Адвокатске коморе у Београду
на дан 31. децембра 1934. год.*

1. Салдо на дан 31. XII. 1933.	Дин. 59.376.—
2. Дотирано по буџету концем 1934. г. са Рна Уписнина адв., адв. приправника и казни	„ 15.000.—
	<u>Дин. 74.376.—</u>

Исплаћено на име помоћи у 1934. години . . . . .

Имовина Потпорног фонда на дан 31. де-
цембра 1934. године . . . . . Дин. 67.876.—

Књиговођа,

Јевросима Деић

Благајник,

Сима Алкалај

Контролни Одбор Адвокатске Коморе у Београду прегледао је овај Рачун Прихода и Расхода, као и Рачун потпорног фонда на дан 31. XII. 1934. год. у смислу § 35. пословника Коморе, сравнио их са књигама и документима и нашао да су потпуно тачни и исправни.

16. октобра 1935. год.

Београд.

Савко Дуканац
адв. Драг. П. Ђорђевић
Др. Јанко Олић

WWW.UNILIB.RS Рачун изравнања Адвокатске коморе у Београду
на дан 31. децембра 1934. год.

Актива

1. Рачун благајне:

а) у каси	Дин.	1.489.40	
б) код Поштанске штед.	„	20.862.94	
в) код Држ. Хип. Банке	„	4.651.—	27.003.34

2. Рачун намештаја и прибора 141.879.50

3. Потраживање од чланских улога . . . . . 584.501.—

4. Транзиторна актива . . . . . 500.—

Динара 753.883.84

Пасива:

1. Рачун Потпорног фонда . . . . . 67.876.—

2. Рачун имовине:

а) Имовина на дан 31. XII. 1933. . . . . 575.925.30

б) Ново потраживање од чл. улога . . . . . 112.610.—

Дин. 688.535.30

По одбитку вишка расхода 2.527.46 686.007.84

Динара 753.883.84

Књиговођа:

Јевросима Деић

Благајник:

Сима Алкалај

Контролни Одбор Адвокатске Коморе у Београду прегледао је овај Рачун Изравнања на дан 31. XII. 1934. год. у смислу § 35. пословника Коморе, сравнио га са књигама и документима и нашао да је потпуно тачан и исправан.

16. октобра 1935. год.
Београд.

Савко Дуканац
адв. Драг. П. Ђорђевић
Др. Јанко Олип

Подносећи предње завршне рачуне, Одбору Коморе част је дати скупштини ово кратко објашњење.

Према буџету за 1934. год. који је прихваћен на годишњој скупштини одржаној 29. октобра 1933. год. предвиђени су приходи у укупном износу од Дин. 299.000.— а расходи у износу од Дин. 299.000.—

Ма да су приходи предвиђени у врло скромном износу, ипак није било могуће остварити их и као што из предњих рачуна видите укупан приход у току 1934. год. износио је:

Од уписнина	Дин.	74.800.—
Од чланских улога	„	208.749.—
Од такса	„	4.027.50

Свега Дин. 287.576.50

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Кад се томе износу дода готовина којом је Комора располагала на дан 31. XII. 1933. год. у износу 20.870.80

Добије се износ од укупно . . . Дин. 308.447.30
којим је Комора у току 1934. г. располагала.

Насупрот овим расположивим средствима Комора је имала у току 1934. год. следеће издатке:

1. *Административни трошкови:*

а) Банкарски трошкови (Пошт. Штедионица) Дин.	545.90
б) Путни трошкови и дневнице	„ 4.824.50
в) Телефонске таксе	„ 1.710.—
г) Кирија	„ 38.000.—
д) Плате особљу	„ 120.000.—
ђ) Огрев и осветлење	„ 10.903.45
е) Службенички порез и осигурање	„ 15.954.50
ж) Поштарина и огласи	„ 4.164.—
з) Канцеларијски материјал	„ 3.342.50
и) Разно	„ 6.291.—
	<u>Дин. 205.735.85</u>

2) За „Бранич“ издато је . . . . . „ 69.468.—
3) На име помоћи на рачун Потпорног фонда . . . . . „ 6.500.—

Дин. 281.602.85

Кад се од укупног износа расположивих средстава

у Дин. 308.437.30

Одузму расходи у износу . . . . . „ 281.603.85

Остаје за пренос у идућу годину . . . . . Дин. 26.843.45

Овај износ не представља готовину Коморе већ Потпорног Фонда, пошто Комора дугује Потпорном Фонду на дан 31. XII. 1934. год. Динара 67.876.—.

Укупни износ расхода у износу од 290.103.96 мањи је за 8.896.04 од буџетом одобреног износа у Дин. 299.000.—.

Код већине позиција по партији расхода постигнуте су уштеде. Једино се појављују вишкови код позиције: службенички порез за Дин. 3.554.50 и код позиције Бранич за Дин. 24.368.—. Користећи се овлашћењем да изврши вирманисање Одбор Коморе покрио је ове вишкове из уштеда на другим позицијама.

Члански улози и у прошлој години слабо су плаћани.

Сву чланарину уплатило је свега 309 адвоката, што је врло мало с обзиром да Комора броји близу 700 чланова. Услед овога неуредног плаћања улога, Комора је врло тешко покривала своје расходе и једино благодарећи имовини Потпорног Фонда било је могуће да се сви расходи у току године исплате из средстава саме Коморе.

Износ од Дин. 208.749.— колико је укупно наплаћено на име улога састављен је овако:

309 адвоката исплатило је сву чланарину	Дин. 480.— годишње	Дин. 148.800.—
122 адвоката уплатило је један део текуће чланарине око	„	29.280.—
На име старог дуговања наплаћено је око	„	30.769.—
		<u>Дин. 208.749.—</u>

Подносећи овај извештај Одбор Коморе моли скупштину да му изда разрешницу за благајничко пословање у току 1934. год.

Благајник,
Сима Алкалај

Заменик Претседника,
Мил. П. Драговић

II. Предлог буџета за 1936. годину.

A. Буџет.

I. Расходи:

1. Лични издаци:

а) Хонораршефу канцеларије 60.000.— дин., плате: књиговође и дактилографа 24.000.— дин.; чиновника 21.600.— и служитељска 14.400.— дин.	120.000.—
б) Службени порез и осигурање	„ 16.000.—
в) Путни трошкови и дневнице чланова Одбора Коморе, дисциплинског већа из унутрашњости, заступника коморе и његових заменика и делегата за Савез Комора	Дин. 10.000.—

2) Материјални издаци:

а) Закуп канцеларије	Дин. 38.000.—
б) Осветлење и огрев	„ 11.000.—
в) Поштанске и огласне таксе и Сл. Новине „	5.000.—
г) Канцеларијски материјал	„ 4.000.—
д) Бранич	„ 50.000.—
ђ) Фонд за потпору изнемоглих адвоката и умрлих адвоката од уписнина и казни	„ 10.000.—
е) Непредвиђени издаци	„ 7.000.—
	<u>Свега Дин. 271.000.—</u>

II. Приходи:

а) Редовна чланарина 350 адвоката по 480 дин. годишње	Дин. 168.000.—
б) Дуговани члански улози	„ 50.000.—
в) Уписнина адвоката, адв. приправника и казне	„ 50.000.—
г) Разне таксе и непредвиђени приходи	„ 3.000.—
	<u>Свега Дин. 271.000.—</u>

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Б. Овлашћења.

1. На случај потребе допушта се вирманисање између појединих позиција изузев оне намењене Фонду за потпору адвоката и њихових породица у износу од 10.000 динара.

2. Приходи од уписнина адвоката и адв. приправника служе за покриће редовних буџетских издатака преко суме од 10.000,— динара предвиђене за потпорни фонд.

3. У колико се из текућих прихода не могу покрити редовни буџетом предвиђени издаци, могу се у ту сврху употребити: готовина Коморе која се покаже на дан 31. XII. 1935 год. и имовина Потпорног фонда, но с тим да се имовина фонда има у целости без одбитака утрошених износа у буџетске сврхе показати на страни пасиве рачуна изравнања на дан 31. XII. 1936. године.

В. Чланарина.

Одбор Коморе предлаже да чланарина и на даље остане у висини од дин. 40.— месечно односно дин. 480.— годишње.

Г. Бранич.

Исто тако Одбор моли скупштину да реши, да се у будуће Бранич шаље само оним члановима који свој члански улог редовно плаћају.

Подносећи скупштини овај предлог буџета за 1936. годину, Одбор Коморе моли скупштину да исти усвоји.

Благаник,
Сима Алкалај

Заменик Претседника,
Мил. П. Драговић

III. Део. Извештај Дисциплинског већа.

Дисциплинско веће у шестој години свога рада продужило је отправаљање својих послова, расправљајући несвршене предмете из ранијих и нове из ове године.

Истражни повереници испуњавали су своје дужности такође у кругу своје надлежности.

После одржане скупштине од 2. децембра 1934. год. извршен је у смислу § 61. зак. о адв. и § 82. послов. Коморе следећи распоред по зборовима.

I. Збор

Претседник: Вагнер Ј. Стеван, адв.

Чланови: Влајић Божидар, адв.

Илић С. Душан, адв.

Крчевинац Димишрије, адв.

Цукавац Милош, адв. — Ђуприја

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

II. Збор

Зам. Претседника: *Павлићевих Војислав, адв.*Чланови: *Леви Гаврило, адв.**Лекић Богдан, адв.**Ненадовић Љубомир, адв.**Мијатовић Добривоје, адв. — Шабац*

III. Збор

Зам. Претседника: *Стојић Др. Миленко, адв.*Чланови: *Ступаревих, Ђорђе, адв.**Димитријевић Борислав, адв.**Јовановић Добривоје, адв.**Ивеша Михаило, адв. — Крагујевац*

IV. Збор

Зам. Претседника: *Атанасијевић Радован, адв.*Чланови: *Живановић Сава, адв.**Демајо Самуило, адв.**Мићовић Саво, адв.**Стојановић Илија, адв. — Зајечар*

За заменике чланова: *Трајковић Коста и Вучићевић Александар, адв.*, а за четвртог заменика претседника изабран је г. *Мијатовић Павле, адв.*

Одбор Коморе на седници од 1. I. 1935. год. уважио је г. *Леви Гаврилу, адв.* оставку на чланство у Дисц. Већу а на место његово изабран је г. *Роловић Никола, адв.* који је одлуком од 26. I. 1935. год. додељен II. Збору.

Дужност секретара Дисциплинског Већа у смислу § 81. пословника вршио је г. *Илић С. Душан, адв.*

Попуњавање упражњених места по зборовима због осуштвања појединих чланова Већа извршено у смислу § 69. зак. о адв. и § 72. послов. Коморе.

Кретање дисциплинских кривица у овој години било је овако:

I. Из прошле године остало је несвршених предмета:

а) код истражних повереника	37
б) у оделењима нерасправљених предмета	18
в) код заступника Коморе	2

Свега предмета 57

II. У овој години (од скупштине до данас) дошло је нових предмета 58

Према томе било је у овој години свега на раду предмета 105

III. У оделењима (Зборовима) било је предмета на раду

1) из прошле године... ..	18
2) из ове године	41

Свега по зборовима било на раду предмета 59

IV. На ислеђењу код Истраж. повереника има предмета 54 у које долазе 5 предмета враћених из оделења ради

Б
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

дослеђења, тако, да су оделења имала предмета	54
Код заступника Коморе	2
Код Дисциплинског Већа (ван оделења)	4
	<hr/>
	Свега 105

V. По зборовима расправљано је предмета:

	Из прошле године	из ове године	свега
I. Збор	5	13	18
II. „	2	9	11
III. „	5	8	13
IV. „	6	11	17

Свега предмета 59

VI. Од ових 59 предмета расправљени су овако по Зборовима.

	Решењем истраге	наређења пресудама	реш. прекид. истрага	остало на раду	враћено на дослеђ.	свега
I. Збор	7	5	5	7	1	18
II. „	7	5	2	4	—	11
III. „	6	3 (по 12)	2	4	4	13
IV. „	7	7 предмета	3	2	—	17

Свега предмета 59

У току године постало је извршно пресуда 7 и 10 решења. Код Касационог Суда налазе се 12 предмета.

У смислу § 88. зак. о адв. изречено је 6 пресуда због понашања на штету угледа и части адв. реда, 7 због повреде дужности свога знања и 7 пресуда којом се оптужени ослобађају сваке казне.

С погледом на прилично велики посао у Већу и мали број чланова Већа, Адвокатска Комора на својој скупштини од 2. децембра 1934. год. донела је одлуку да се по тражењу Дисциплинарног Већа учине потребне измене у § 77. послов. Коморе. На овај начин олакшан посао у Већу што је имало за последицу боље резултате у самом раду.

На заједничкој седници од 24. септембра 1925. год. а на основу § 61. зак. о адв. и § 80. послов. Коморе утврђено је да на основу трогодишњег рока имају иступити из Већа господа: председник Већа: *Вагнер Ј. Стеван*; заменици председника: *Стојић Др. Миленко*; и *Атанасијевић Радован*; чланови: *Илић С. Душан*, *Демајо Самуило* као и кооптирани члан *г. Роловић Никола*. На њихова места имају се изабрати на скупштини нови чланови Већа.

У току године чланови Већа као и заменици председника испуњавали су своју дужност потпуно савесно и марљиво. Својим оданим радом чланови Већа, као и истраж. повереници, често су се налазили у тешком положају, решавајући о кривицама својих колега а старајући се увек, да се не огреше о своје дужности према Закону о адвокатима нити да ураде што противно својој савести и убеђењу.

У свим тим случајевима чланови Већа су се одржали на висини свога положаја и доносили одлуке као израз њиховог убеђења.

Секретар,
Душан С. Илић

Претседник,
Стеван Ј. Вагнер

САОПШТЕЊА

У вези извештаја Коморе о раду у овој години, објављујемо следећа документа:

Обавезна заступања према адвоката.

Господину Министру Правде.

Комори су се жалили адвокати из Краљева, да Окружни Суд у Чачку тражи од странака пуномоћје кад год предају тужбу сигнирану од стране адвоката. Овакав поступак, наводе, много их штети, јер ако странке морају уз тужбу предавати и пуномоћје за адвоката који је написао и сигнирао тужбу, онда се оне неће ни обраћати адвокатима у Краљеву, већ ће адвоката увек тражити у самом Чачку — седишту Окружног суда, кога могу привести и у суду овластити.

Овакву праксу и Комора сматра неправилном и то из ових разлога:

По § 128. грађ. парн. поступка странке морају бити заступане адвокатом пред зборним судовима свију степена, па било да се парница води пред већем било пред судијом појединцем, али се ово наређење не односи на прво рочиште.

По § 175. истог поступка, који прописује општу форму за сваки поднесак, за тужбу је потребан потпис адвоката у парницама у којима је прописано заступање адвокатом.

Смисао ових законских прописа никако није онакав, каквим га сматра Окружни суд у Чачку. Тужбу о којој је овде реч мора потписати — сигнирати адвокат. Ово је овако уређено са циљем да се заштите странке, т. ј. да им тужбе не пишу нестручни људи већ адвокати. Али то не значи, да странке морају најпре издати адвокатима пуномоћја, па им се тек онда обраћати за састав, односно писање тужбе. Напротив, странке могу одлазити код адвоката да им пишу и сигнирају тужбе, које оне без икаквог пуномоћја могу предавати судовима, и судови су дужни да тако написане и сигниране тужбе примају из руку самих странака. Да је то тако, најбољи доказ је сама одредба § 128. грађ. парн. пост., која исписује нормира обавезно заступање адвокатом, али изречно вели, да наређење о овом обавезном заступању не важи и за прво рочиште. Значи, странке могу долазити на прво рочиште саме — без адвоката и у парницама, у којима је заступање адвокатом обавезно. Па кад странке могу доћи саме — без адвоката на прво рочиште, на коме треба стављати приговоре или реплицирати на противничке приговоре, онда је више по логично, да странке саме могу предавати и тужбе, које су уредно по закону од стране адвоката сигниране, а да при предаји тужбе не морају уз исту прилагати и пуномоћје, које оне можда мису ни издаде адвокату који је написао тужбу.

У конкретном случају јавља се ова незгода: Ако странка из околине Краљева треба уз тужбу, коју предаје Окружном суду у Чачку, да прилаже и пуномоћје, значи, да дотични адвокат треба странку и даље да заступа. Трошкови странке би са повећали, јер адвокату из Краљева треба платити пут до Чачка и натраг, а ако то неће, мора да изда пуномоћје адвокату у Чачку, што опет претставља тежак издатак за данашње време. А ако се стане на једино исправно гледиште и ако се има увек у виду намера законодавчева да се поступак што више поједитини, онда би странка из Краљева и околине отишла код адвоката у Краљеву, платила би му само за састав тужбе, однела сама тужбу у Чачански Окружни Суд, па у Чачку, кад за то по поступку наиђе моменат, овластила адвоката, да је до краја заступа.

Исту праксу као код пријема тужби непосредно од странака увео је Чачански Окружни Суд и код позива.

По § 569. грађ. парн. пост. позив мора написати и потписати адвокат, кад год у месту парничног суда има више од два адвоката. И овде је, исто као и код тужбе, законодавац имао намеру да странке осигура од незнаљачког рада разних надписара. У интересу странке, законодавац чак ни њој самој није оставио право, да сама брани своје сопствене интересе, већ ју је обавезао, да за тај посао узме адвоката, који ће те њене интересе као стручњак боље и сигурније да заступа. Али то не значи, да странка мора адвокату за писање и потпис позива издати и формално пуномоћје. Окружни суд у Чачку много греши, кад без икакве стварне потребе а против позитивних законских одредаба и истак-

путеж циља законодавчева поскупљује правосуђе у данима, када је за странке сваки динар тежак. Чак кад би Закон и тражио оно што тражи Чачански Окружни Суд, дужност суда била би, да разумним тумачењем, узевши у обзир данашње тешке прилике, ублажи оштрину закона, који се не може сваки час мењати и прилагођавати промењеним односима, јер су они у свом темпу много бржи но законске измене и допуне.

Комора, као позвана институција по Закону о адвокатима, слободна је да умоли Господина Министра као надлежну власт, да изволи у овој претстави истакнуто питање хитно уредити у смислу њеног тумачења односног прописа грађ. парн. поступка, које је сасвим исправно и које једино одговара несумњиво интенцијама законодавчевим да правосуђе буде брзо и јевтино.

Секретар,
Владимир Св. Симић

Заменик Претседника,
Мил. П. Драговић

Заступање адвоката пред духовним судовима.

Господину Министру Правде.

На основу овлашћења чл. 63. тач. 12. Устава прав. цркве, Свети арх. сабор донео је 12. јуна 1933. год. под АСБр. Зап. 169. „Поступак за судове срп. православној цркви“, који је ступио у живот 1. септембра 1934. год. По § 63. у вези § 60. ст. 3. овог поступка заступници странака по овлашћењу пред црквеним судовима могу да буду сва способна лица од 30. год. старости и да могу пред грађанским судовима бити стараоци али по изричном тексту то не могу бити адвокати. Адвокатима је дозвољено само да за странку поднесу разне поднеске али их ниуком случају не могу заступати на рочиштима (саслушањима и расправама) ни у припремном ни у главном поступку пред црквеним судом. Другим речима, адвокатура као занимање јавно правног поретка сведена је на скривено пискарање и странке морају прибећи лаицима-пуномоћницима.

О томе да ли је овај црквено судски поступак, не само закон већ да ли он то у начелу може бити, ми за сада нећемо говорити. Комора има част да извести Господина Министра да је напред цитираном одредбом адвокатима фактично онемогућено заступање пред црквеним судовима. Самим тим Св. арх. сабор је повредио пропис § 1. Зак. о адвокатима по коме је „адвокатура занимање јавног поретка..... којој је циљ да адвокат својим стручним знањем помаже савесно и поштено појединцима правним саветима; да у случају спора пред судовима заступа парничаре бранећи њихове оправдане интересе и права, и да у опште у примени закона пред судовима, другим државним и самоуправним властима и јавно правним телима помаже да се донесе правилна и правична одлука.“

Исто тако црквено судским поступком повређен је и § 20. Зак. о адв. по коме је адвокат овлашћен заступати пред свима судовима, другим државним и самоуправним властима и јавно правним телима. Црквени судови су јавни судови самоуправног тела и Комора није у стању себи да објасни какви су мотиви могли руководити Св. арх. сабор да својом самоуправном одлуком донесе ову забрану противну државним законима и противну интересима једног стајеља који на својим плећима носи како све државне и самоуправне фискалне терете, тако и све друштвене и верске обавезе. Ако су разлог биле сиромашне странке овда је требало имати на уму одредбе § 22. ст. III и § 27. Зак. о адв. по којима сиромашним странкама даје бесплатног заступника-адвоката по решењу суда сама Адвокатска Комора по чл. 44. слово ж) Зак. о адв. у вези § 165. тач. 3. и § 167. грађ. парн. поступка. Адвокат који се не прими бесплатног заступања сиромашне странке, изузев законом предвиђених случајева, — чини дисциплинску кривицу из чл. 12. тач. 10. пословника Адвокатске Коморе и као казну по чл. 55. Зак. о адв. повлачи: или писмени укор или 5.000.— дин. новчано или обуставу вршења адвокатуре за 1 годину дана или брисање из именика адвоката. — Дакле за ове случајеве казне су ефикасне.

Ако би разлог био каква „тајност и деликашност“ брачних односа нарочито по бракоразводном узроку *црељубе*, онда ни он не може да опстане са разлога, што су адвокати везани законом загарантованим професионалним чувашем тајне свога позива и зато што редовни грађ. судови уз садејство адвоката

свакодневно расправљају крив. спорове прељубе о којима отворено и јавно пише чак и дневна штампа.

Св. арх. сабор је у ствари оваквим одредбама црквеног поступка дао маха да се заступања пред црквеним судовима као и експерти за бракоразводне спорове чак и са рекламама преко новина, — баве људи који са правом немају никакве везе али искоришћавају лаковерни свет „својим личним везама са црквеним судијама“ . . . Овакви нови „дрвени адвокати“ како их народ назива, нису подвргнути никаквој контроли једне сталешке организације, коју пак по закону имају прави и законом признати адвокати, као парнични пуномоћници.

На крају ове молбе Комори је част извести Господина Министра правде, да сем српске прав. цркве ни једна друга призната црквена верска заједница у земљи, нема оваку противзакону забрану рада адвокатима пред њиховим црквеним судовима. Док срп. прав. црква и од пуномоћника тражи да је православно лице сем у једном случају (§ 63. ст. III поступка) дотле црквени судови осталих верских заједница (римокатолици, јевреји, муслимани и др.) то својство за пуномоћника парничара у свим фазама поступка, — не траже, сем доказа да је само адвокат па ма којој вери он припадао.

Адвокатској комори у Београду је част замолити Господина Министра правде да изволи предузети потребне кораке да се овде наведена забрана рада адвокатима уклони и омогући заступање странака пред православним црквеним судовима.

Секретар,
Владимир Св. Симић

Заменик претседника,
Мил. П. Драговић

Против укидања § 128. грађ. пар. пост.

Господину Председнику Министарског савеша.

Дужници разних професија покренули су акцију да се њихов положај регулише на један неприхватљив, немогућ и за углед саме државе и солидност њеног привредног правног саобраћаја штетан начин. Између осталог, дужници траже, да се укине § 128. Зак. о судском поступку, јер веле, нису више у стању да узимају за сваку маленкост адвоката ради одбране пред судовима.

Комора нема намеру да детаљно образлаже неумесност оваквог тражења, јер сматра, да је оно толико неосновано да му и није потребан никакав коментар. Комора жели само да скрене пажњу на ово:

1) Да је институција § 128. унета у пом. закон не ради адвоката већ ради самих странака и интереса доброг правосуђа. Овај законски пропис односи се на категорију парница теже и компликованије природе, те се, савсим исправно, није могло допустити да странка у спору не буде заступљена стручним лицем-адвокатом.

2) Да по грађанском парничном поступку — § 44. — за спорове од вредности до 12.000 динара, за које су надлежни средњи судови, није предвиђено обавезно адвокатско заступање; те се за „маленкости“ не мора узимати адвокат; и

3) Да је по грађанском парничном поступку — §§ 164—174 уведена институција бесплатног заступања сиромашних странака од стране адвоката.

Ако би се укинуо § 128. г. п. п. онда је сасвим логично да би се морала укинути и институција бесплатног заступања сиромашних странака, а ово би било од велике штете не само за правосуђе, него и за интересе сиромашних странака, које је нов. Зак. о грађ. суд. поступку хтео нарочито да заштити.

Узроке тешког положаја дужника треба тражити на другим странама а не у једној модерној законској институцији, која нашем законодавству чини част и која га диже на степен законодавстава великих и напредних земаља.

Са свега овога Комори је част умолити Господина Претседника и целу Краљевску Владу да овакав захтев дужника не прихвати.

Секретар,
Влад. Св. Симић, с. р.

Заменик претседника,
Мил. П. Драговић, с. р.

Протест Коморе против протерибања адвоката.

Господину Министру унутрашњих послова,

Београд.

Члан Адвокатске Коморе у Београду г. Божидар Влајић, адвокат, упутио је Одбору Коморе преставку од 30. јануара 1935. год. Бр. 214 у којој је изложио следеће:

Да је као пуномоћник једне фирме из Београда у једном сложеном кривичном спору, који води преко свога заменика г. Др. Ива Политеа, адвоката, пред окружним судом у Загребу, отишао у Загреб где је стигао 23. јануара т. г. изјутра у намери да се тамо задржи два дана.

Када је пред вече свратио у хотел, на улазу у његову собу зауставио га је полицијски агент, који се легитимисао и пред хотелском послугом му саопштио, да се из хотелске собе не удаљује док не дође један орган полиције који има да му учини извесно саопштење. После краћег времена наишао је г. Др. Шпилер, шеф одељења јавне безбедности загребачке полиције, и саопштио му по налогу управника полиције, како је бар он тврдио, не дајући при томе никакве разлоге, да мора првим наредним возом још истог вечера да се врати у Београд. Г. Влајић наводи, да је протестовао, тражио објашњења, тражио да му се изда писмено решење, тражио могућности да овај случај расправи са претпостављеним органима именованог г. Др. Шпилера, али је све било узалудно и г. Др. Шпилер је само понављао већ учињено саопштење додајући, да је за сваки протест код његових претпостављених касно, а да се може жалити Министарству у Београду.

Даље г. Влајић наводи, да се истог вечера вратио возом у Београд из објашњених разлога према своме клијенту, ма да је био свестан свога права да и поред тога остане у Загребу; да није било никаквог повода, нити разлога да се овако према њему поступи, изузев ако се као разлог не сматра то, што је тога дана посетио г. Др. Влатка Мачека, адвоката из Загреба.

Поводом овога догађаја и ове претставке свога члана Одбор Адвокатске коморе на својој седници од 30. јануара 1935. год, одлучио је, да се овај случај достави Господину Министру унутрашњих послова једном преставком, коју да лично предаду чланови одбора г. г. Тринко Жугић, Драгомир Ивковић и Драгослав П. Ђорђевић, адвокати из Београда.

Одбор Адвокатске коморе сматра да није нарочито потребно истицати у коликој је мери овакав поступак органа полиције у Загребу незаконит и недопуштен.

Повређено је основно уставно и законско право грађанина на слободу кретања.

Повређено је поред тога Законом о адвокатима признато право слободног вршења адвокатуре као занимања јавног поретка.

Све је ово учињено без икаквог повода датог од стране г. Божидара Влајића, чак и без утврђивања таквог повода или разлога, без икаквог објашњења и без примене законитог поступка. Таквим поступком, извршено је у ствари протеривање г. Влајића из Загреба противно закону и без икакве законите одлуке, чиме је повређено не само његово лично достојанство већ и достојанство и углед реда коме он припада.

С тога Одбор Коморе има част, Господине Министре, да против оваквог поступка органа полиције у Загребу протестује и умоли, да се кривци одговорни за ову грубу повреду закона примерно казне.

Секретар,
Влад. Св. Симић, с. р.

Заменик претседника,
Мил. П. Драговић, с. р.

* Предлог Коморе о меничним бланкетима.

Господину Министру финансија,

Менични закон ступио је на снагу још 1928. године. Овај Закон модериран је у пуном смислу речи и у њему је примењена теорија о меници као трговачкој новчаници.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Међутим док је сам Закон модеран и усваја најновија учења о меници, његова примена у пракси је јако отежана због нетачних формулара меничних које издаје подручно Вам Министарство.

Министарство финансија издаје искључиво формуларе за т. зв. комисионарску меницу, која се у пракси скоро никад и не појављује, а поред тога у тексту се налазе и менични састојци, које данашњи менични закон не тражи, као што је клаузула о примљеној вредности.

Овакав текст менице може да изазове непотребне спорове, услед чега менични закон не би постигао свој прави циљ.

Уосталом, да законодавац није сматрао стару меницу за несавремену и некорисну за привредни саобраћај, он не би стари закон ни мењао. А кад већ постоји један позитиван закон о томе како меница треба да изгледа, онда нема разлога да се државни менични формулари не саобразе томе закону.

Са напред изложеног Комора је слободна да умоли Господина Министра за наређење, да се менични формулари одмах саобразе прописима данашњег меничног закона.

Ови менични формулари могли би да изгледају овако:

У ..... 1933. Дни.....
 за ..... платите по овој ..... меници
 по наредби ..... износ од
 Дни.....
 Г. ....
 у .....
 Плаћање .....

Овакав формулар меничног бланкета потпуно би одговарао меничном закону, те је Комори част умолити Господина Министра, да својим подручним органима изволи издати наређење да га одмах штампају и пусте у продају.

Секретар,
 Влад. Св. Симић, с. р.

Заменик Претседника,
 Мил. П. Драговић, с. р.

О судским налазима адвокатима.

Београдском трговачком суду

Београд.

Адвокати из Београда скренули су пажњу на негодну праксу тога суда која се односи на наредбе и налоге којима се управља током парнице.

Тако на пр.: адвокат добије налог да по једном предмету достави адресу противника његовога клијента. Како ни један адвокат не води регистар клијентских противника у парници, то адвокат, кад добије овакав налог мора да иде у суд ради обавештења о томе на који се предмет налог односи, па тек онда по истом да поступа.

Одмах се види да оваква пракса није згодна. Њене незгоде су у овоме: 1) адвокат мора да оставља друге своје послове и да дангуби док пронађе у суду предмет на који се налог односи и 2) судски чиновник мора да губи време тражећи дотични предмет на уштрб рада по другим предметима, у толико пре, што су судски чиновници иначе претрпани послом.

Да би се исправила ова пракса, Комори је част да предложи суду:

Да се наредбе и налози којима се управља током парнице испишују са пуном адресом адвокатовом (Име, презиме, улица и тачан број); као и да се у истима означи како име тужиоца тако и име туженика. Другим речима, да се каже: у спору Н. Н. противу Х. У. итд.

Комора се нада, да ће суд усвојити предлог Коморе, јер је исти несум-

љиво користан и за суд и за адвокате а самим тим и за странке, јер се ток спорова неће на овај начин успоравати.

Заменик претседника,
Мил. П. Драговић, с. р.

Секретар,
В. Св. Симић, с. р.

Реферат Коморе по предлогу Уводног закона за Закон о извршењу и обезбеђењу.

Министарству правде.

У вези акта Министарства Бр. 42447 од 17. априла 1935. год. Комори је част извести, да је њен Одбор прегледао нацрт Уводног закона за Закон о извршењу и обезбеђењу, и нашао да је нацрт добро расправно сва питања која су очекивала своје решење од Уводног закона, изузев солуције о начину извршења после ступања на снагу Извршног поступка на правним подручјима Апелационих суда у Београду и Скопљу и Великог суда у Подгорици, која је садржана у чл. 19. нацрта, јер Одбор сматра да опште управне власти не могу добро обавити посао који им се овим чланом нацрта ставља у надлежност.

У вези са овим Комори је част доставити Министарству у продужењу део реферата члана одбора коморе г. Живадиновића Милана Ж., с чијим су се закључком сложили сви чланови одбора на седници од 5. јуна т. г.

*

Потпуно нов начин извршења и обезбеђења, који предвиђа Извршни поступак, несумњиво претставља велики напредак у погледу егзекутивне наплате и обезбеђења тражбина, али се у исто време појављује као нови и тежак задатак пред свима правницима. Да би га савладали и добро упознали, они треба да су темељно упознати са целокупним законодавством, а нарочито са Законом о судском поступку у грађанским парницама, Законом о земљишним књигама и Законом о унутрашњем уређењу, оснивању и исправљању земљишних књига.

Искуство нам је показало да су се наше судије, друго судско особље, адвокати и њихови приправници, већим делом добро снашли у примени нових закона, те нема разлога сумњи да се та њихова одлика неће показати и у примени Закона о извршењу и обезбеђењу.

Али то се не може очекивати нити тражити од органа управних власти којима је спровођење извршења и обезбеђења, по правилу, један од последњих послова, скоро терет и кулук. Како само комично и у исто време жалосно изгледају прописи срп. грађ. п.пост. о роковима за обезбеђење и извршење, по којима забрана има да се удејствује у року од 24 сата најдаље (§ 403. г. с. п.) и по којима се извршење по пресуди или решењу има у свему извршити из покретних ствари најдаље за шест недеља, а из непокретности најдаље за три месеца (§ 464. г. с. п.). О томе колико се ови рокови не поштују не вреди ни говорити, јер сваки онај који се бави извршењем врло добро зна да без ургирања забране остају неударљиве месецима и годинама, а извршења скоро деценијама. За овакво стање не може се ни из далека сва кривица бацити на органе управне власти, нити се овим хоће да престаје како међу тим органима нема способних чиновника, који би исто тако као судије и остали добри правници, лако савладали нове законе, али систем рада у полицији такав је, да су њени службеници стајно заузети другом врстом послова, те све и када би хтели врло често су у немогућности да раде и по предметима извршења и обезбеђења.

Што је главно, нити из нацрта, нити из образложења, не може се ни наслути како се замишљао рад управних власти на извршењима по новом закону.

Члан 19. нацрта гласи :

„Док се на подручјима Касационог суда у Београду, Великог суда у Подгорици и Апелационог суда у Новом Саду не установе посебни судски органи за спровођење извршења, проводиће се на тим подручјима извршења преко оних органа који су их и до сада проводили. Ближа наређења о томе прописале Министар правде, и то, у колико је у питању спровођење извршења преко општих управних власти, по споразуму са Министарством унутрашњих послова“.

Министарство правде дало је овакво образложење уз овај члан :

По § 26. Извршног поступка имају се извршења проводити искључиво помоћу судских органа т. ј. или помоћу нарочитих извршних чиновника, односно судских извршитеља или помоћу чиновника судске писарнице или судских служитеља. Само изузетно може се, где нису постављени нарочити извршни чиновници, провођење важних или тешких извршних радњи поверити јавним бележницима.

Међутим данас није у свима подручјима судска служба овако уређена. На подручју раније Србије и Црне Горе проводе се судска извршења преко органа општих управних власти а на подручју бивше Војводине постоји установа судских извршитеља, који нису судски намештеници него лица која као судски повериоци проводе извршења и за то наплаћују за себе таксе по прописаној тарифи.

Пошто због недостатка потребних финансијских средстава сада није могуће у свим подручјима проводити организацију извршне службе онако, како би то одговарало споменутим прописима Извршног поступника, мора се у том погледу до даљнега данашње стање оставити на снази. То се предвиђа у чл. 19. нацрта. Разуме се, да се на подручјима раније Србије и Црне Горе сарадња општих управних власти у провођењу извршења има удешавати према прописима новог Извршног поступника. То ће се учинити уредбом коју ће Министар правде издати са Министром унутрашњих послова“.

Као што се види, нацрт Уводног закона наређује да провођење извршења на побројаним подручјима, и по ступању на снагу Извршног поступника, продруже органи који су их и до сада вршили, с тим да ће Министар правде у споразуму са Министром унутрашњих послова по овоме новом начину извршења прописати накнадно ближа наређења.

С друге стране, у образложењу Министарства правде објашњава се да је овако морало да се поступи због недостатка финансијских средстава.

Морало одмах да нагласимо да је велика штета што се приликом састављања нацрта Уводног закона није покушало да се још у овај закон унесу главне линије нове уредбе односно ближих наређења, како се то вели у чл. 19. нацрта, јер би се онда најбоље уочиле све тешкоће на које ће се наићи приликом регулације овог питања, па верујемо, да би се одустало од овакве солуције за заштиту државног буџета.

Поступак извршења по новом закону веома је сложен, јер предвиђа поред осталог усмене расправе, дражбена рочишта, преслушање странака под заклетвом, правне лекове по систему грађ. пар. поступка, што је све у складу и реду кад ове радње имају да спроведе судови. Поставља се питање које ће радње и у каквом ограниченом облику нова уредба поверити општим управним властима а које ће задржати по Извршном поступнику у надлежност судова. Јер немогуће је, а то ни нацрт Уводног закона не предвиђа, да све радње извршења пређу у надлежност полицијских власти. Да је то било изводљиво и да се тако мислило не би требала накнадна ближа наређења. Значи, да ће у будуће за извршења морати ипак да се ангажују и судови. Али рачунало се, ваљда, на ангажовање у мањој мери, што неће изазвати нове личне и материјалне издатке. А да ли се на овај начин неће унакарадити Закон о извршењу и обезбеђењу и да ли је уопште изводљива намеравана подела надлежности по овоме закону ?

У образложењу Уводног закона може се на неколико места наићи на констатацију да одуговлачење у наплатама тражбина егзекутивним путем наноси штету не само појединцима него и целој *народној привреди*.

С правом се мора запитати, како се крај овако здравих и тачних констатација могла предложити солуција садржана у чл. 19. нацрта када би неминовно то још више укочило и компликовало иначе заостали рад на извршењима код Управних власти.

Ми смо већ унапред изложили у каквом стању се налазе обезбеђења и извршења код полицијских власти, те сматрамо да је излишно да нарочито наглашавамо колика би се штета нанела како веровницима тако и целој народној привреди, ако би се ова одредба озаконила, а то као што смо напред видели није било у интенцијама Министарства правде.

Штедња и опрезност да се не пређу границе буџетских могућности несумњиво су потребне и преставају одлику у вођењу финансијске политике једне државе, али све то под условом да услед тога не трпи углед државе, њен ауторитет и њен престиж.

Можда је боље претрпети се и одложити стављање на снагу појединих закона, који изазивају издатке неподношљиве за наше државне финансије, него фиктивно задовољити једну потребу и онда покрај модерног закона који је ступио у живот, скрајати нове уредбе, силом прилика, лошијег квалитета од старих преживелих закона.

А питање је да ли би се овим путем постигла каква уштеда, односно да ли би се на овај начин државна каса могла заштитити од нових издатака.

Да би се могло очекивати да управне власти посвете већу пажњу извршењима, несумњиво је потребно, с обзиром и на нови закон о извршењима и обезбеђењима да се повећа број особља у управној струци. С тим у вези долази и потреба за већим бројем просторија. Све то изазива нове издатке, што опет пада на терет државног буџета.

Затим, ма како се окретало питање будућег извршења не може се избећи да један знатан део надлежности падне и на судове. Пре свега и по самом чл. 19. судови ће бити надлежни за доношење одлука одозволи извршења (§§ 6—20. Извршног поступника). Провођење извршења такође се мора једним делом оставити судској надлежности. Када се оване дода и чл. 33. нацрта, који предвиђа и за предмете по којима је већ започето извршење, делимичну надлежност судова, онда је јасно да судови који су иначе преоптерећени неће моћи обављати све те послове без повећаног особља, а можда и без повећања броја просторија. Дакле и овде су у изгледу нови издаци, нови терети за државну касу а резултат рада био би свакако испод просечног.

Код оваког стања ствари мишљења смо, да би се у сваком погледу постигао знатно бољи резултат да је питање спровођења извршења на територији Апелационих судова у Београду и Скопљу као и Великог суда у Подгорици, било решено на тај начин што би се општим управним властима оставило да обаве и заврше сва обезбеђења и извршења која буду примана до дана ступања на снагу Извршног поступника и то по законодавству које је сад на снази, а да се по извршењима која буду тражена од дана ступања на снагу Извршног поступника т. ј. од 1. јануара 1936. године у свему примени нови Закон о извршењу и обезбеђењу.

Налазимо да би се оваквим решењем у истини дошло до бољег резултата. Пре свега постигло би се стварно а не фиктивно изједначење законодавства по овој материји. Даље, спречиле би се штетне последице одколарације судова и управних власти у предметима извршења. Затим органи управне струке не би морали да се упознавају са сложеним системом Извршног поступника, који по својој природи не спада у њихову надлежност. И најзад, судови би били ослобођени од рада по старим извршењима, што им је чл. 33. нацрта стављено у надлежност и то у знатном обиму.

Што се тиче оптерећења буџета ми смо већ раније изложили да би по солуцији предвиђеној у чл. 19. нацрта, морало да се изведе делимично повећање личних и материјалних издатака и то како у ресору Министарства правде, тако и у ресору Министарства унутрашњих послова. По нашој солуцији, отпао би сваки вишак са овога основа у буџету Министарства унутрашњих послова, јер би тамо стање остало непромењено. Чак би од ступања на снагу Извршног поступника, посао око извршења и обезбеђења у полицији бивао све мањи, тако да би се временом буџетски терети са овога Министарства могли пренети на Министарство правде. Незнатно повећање буџета Министарства правде, имало би се покрили износом који је, без сумње, био резервисан у пројекту буџета за оба Министарства, када је пала одлука да Закон о извршењу и обезбеђењу ступи на снагу на дан 1. јануара 1936. године.

Секретар,
В. Св. Симић, с. р.

Заменик претседника,
Мил. П. Драговић, с. р.

Захтев Коморе да се рочиште држе у одређени сат.

Господину Старешини Среског Суда за град Београд,

Београд.

Комори стижу жалбе од адвоката, да судије разних судова одређују више рочишта или претреса у један исти час истога дана. Тако се дешава,

да позване странке дођу у одређено време, и, како се два или више рочишта или претреса не могу код једног судије држати једновремено, то странке морају да чекају док се рочиште или претрес заврши са оним странкама које су прве прозвате.

Правило је, да странке има да престану у оно време за које су позване а које се и у позиву редовно има да означи. С тога, судија треба да направи распоред за сва рочишта и претресе, које једног дана има да сврши и да странке, према томе, позива у разне сате, тако, да кад једно рочиште или претрес заврши, прозове следеће странке итд. Ако се не прави распоред како је овде изложено, странке и њихови адвокати излажу се непотребном губљењу времена, чекајући по судским ходницима да отпочне њихово рочиште или претрес, који су по ознаци у позиву имали да отпочну раније.

Никакав разлог управно-техничке природе није довољан да оправда сваку праксу неких судија. Оваква пракса није ни циљ правосуђа. Карактеристика нових судских закона је у брзини и јефтинићи правосуђа. Циљ законодавчев, узев у обзир још и тешке привредне прилике, на свом је месту. Поменута пракса не иде на овај начин у корак са интенцијом законодавчевом, већ, напротив, излажући странке и адвокате непотребној дангуби, поскупује правосуђе и код странака оставља утисак слабе организације рада у суду. На крају нико није дужан да сноси штетне последице туђег рђавог рада и судови најмање смеју да дозволе, да се на њих, у оваквом случају потпуно оправдано, баца одговорност за штету, коју странке и адвокати трпе а која се врло лако може избећи.

Комори је част с тога умолити Господина Старешину, да ово питање изволи регулисати на тај начин, што ће упутити све судије подручног му суда, да рочишта и претресе заказују на пр.: једно за 8, друго за 9, треће за 10 и т. д., што све зависи од вероватности процене о трајању једног рочишта или претреса.

Комора верује, да ће Господин Старешина увидети потпуну оправданост њенога тражења, као и да ће одмах у смислу истог у свему поступити.

Секретар,

Заменик председника,

Влад. Св. Симић, с. р.

Мил. П. Драговић, с. р.

Акт сличне садржине упућен је и Господину Министру правде.

Захтев Коморе да се дозволи адвокатима разгледање кривичних акта.

Господину Министру правде,

Комора има жалбу из Краљева, да су тамошње судије Среског суда заведе праксу, по којој не дозвољавају адвокатима разгледање аката кривичних предмета и маса док нису браниоци или док не покажу од заинтересоване стране пуномоћије. Није реч о кривичним предметима у стадијуму истраге, када је сасвим разумљиво зашто се прегледање аката никоме не дозвољава, већ је реч о предметима који су изишли из стадијума истраге и о предметима маса које никада нису тајне.

Строго узев, можда судије формално имају право, али је несумњиво она негодна за адвокате у местима седишта среских судова, јер они раде искључиво са сељачким светом, који уопште не издаје писана пуномоћија.

Господин Министар би могао да својом интервенцијом учини да и даље у овој ствари остане стара пракса, јер она одговара потпуно потребама живота. У ери заштите земљорадничког staleжа не би било zgodно отежавати му посао пред судовима и терати га на новчане издатке, које он тешко може да подноси.

Комора моли Господина Министра да ово питање изволи уредити према предњем тражењу Коморе.

Секретар,

Заменик председника,

Влад. Св. Симић, с. р.

Протест Коморе против конфинирања адвоката.

Господину Министру унутрашњих послова,

Адвокатска Комора у Загребу доставила је овој Комори препис претставке Бр. 3800 од 27. новембра 1934. год., коју је упутила Господину Министру поводом случаја, што су полицијске власти конфинирале два адвоката са њене територије, и то Минтаса Др. Мату из Загреба и Орлића Др. Иву са Сушака, — молећи ову Комору, да и она њену претставку потпомогне.

Одбор ове Коморе расмотрио је питање на седници својој од 21. ов. мес. па је нашао, да је образложење у претставци Адвокатске коморе у Загребу на своје месту.

Због тога ова Комора сматра и за своју дужност и за своје право, да се придружи тражењу Адвокатске коморе у Загребу и да учини апел на Господина Министра, да се питање протеривања адвоката саобрази законским прописима. Јер, кад већ постоји по закону протеривање као законска мера против лица, која се огреше о извесне прописе државних закона, онда ту меру треба примењивати онако, како је она прописана, ако се хоће да остане на терену легалности. Комора се не упушта у оцену кривица именованих адвоката, нити у оправданост предузимања законске мере протеривања, већ само моли Господина Министра да подручним полицијским властима изда потребна упуства о томе, кад се и како може вршити протеривање.

Комора верује да не грешни што је уверена, да је Господину Министру сигурно много стало до тога да се ред и законитост у држави поштују, нарочито од стране власти, које никад не могу и не смеју да сиђу са терена законског нити да примењују мере на које ниједним зак. прописом нису овлашћене, — те се за то и нада да ће Господин Министар учинити што је потребно, да се истакнуто питање правилно реши.

Секретар,

Влад. Св. Симић, с. р.

Заменик претседника,

Мил. П. Драговић, с. р.

Спороводни акт уз предлог за опорезивање адвоката упућен свим пореским управама у Београду.

На основу чл. 108. Зак. о неп. порезима и § 17. Зак. о изменама од 18. П. 1934. год., Комори је част доставити Управи списак адвоката састављен по азбучном реду са проценом о бруто заради у 1934. години.

Комора шаље списак свих адвоката из Београда, јер јој није могуће да изврши издвајање по квартовима а за ту Управу неће бити тешко да из списка извади адвокате из квартава који њој припадају.

Општа зарада адвоката у 1934. год. била је знатно мања но у 1933. год. Доказ за то јесу оставке адвоката који ни толико не зарађују да могу порез плаћати. То су махом још и државни пензионери, па више имају рачуна да се задовоље малом али сигурном пензијом, него да рескирају да ништа не зараде, а да порез буду дужни плаћати.

Постоји врло велики број адвоката, чији приход не достиже минималну пореску основицу. Послова има све мање, али и за то мало послова врло мало се плаћа.

Адвокатске зараде опале су још и због тога што се адвокатима разним уредбама, законима и неисправним тумачењима онемогућава рад и зарада као што су: Уредба о заштити земљорадника, војни, духовни и аграрни судови.

У каквом се тешком положају налазе адвокати данас види се из чињенице што својој Комори и своје Пензионом фонду не могу да плаћају чланске улоге. Само једна четвртина укупног броја адвоката плаћа ове улоге. У 1933. год. ове улоге је плаћало преко једне трећине, што значи да осиромашење адвоката иде ралидним кораком. Они нису више у стању да плаћају минимални члански улог за одржавање своје Коморе-институције, за којом су генерације адвокатске одавно жуделе. Још је тежи пример са Пензионим фон-

дом. Адвокати су као лица слободне професије били посве неосигурани за случај старости и неспособности за рад. Многи адвокати, који су некада у нашем правничком свету престављали звучна имена, оставили су после смрти потпуно незбринуте своје породице, које су живеле и данас живе у највећој беди. А Комора није у стању да их помогне јер јој сви адвокати не плаћају улог. Сваки од данашњих адвоката има живи пример пред очима каква судбина сутра по његовој смрти чека његову породицу. Па ипак не могу да плаћају ни Пензиони фонд. И таквих је више од три четвртине, док их је у данима оснивања фонда у 1931. години било нешто више од половине.

Опште привредне прилике незапамћено су тешке и приходи адвокатски, кад је реч о највећем броју адвоката, катастрофално мали.

Све ово треба имати у виду кад се врши разрез пореза на адвокатске зараде.

Прилог списак.

Секретар,

Влад. Св. Симић, с. р.

Заменик претседника,

Мил. П. Драговић, с. р.

Захтев да адвокати не плаћају таксе за истицање фирми.

Господину Министру финансија,

По Т. Бр. 404. Зак. о таксама а на основу овлашћења Господина Министра финансија у решењу Бр. 12327 од 30 априла 1924. год. Градско поглаварство у Београду наплаћује од адвоката таксу за истицање и држање адвокатских табла паушално од 500—2.000 динара.

Наплата ове таксе неправилна је и није на закону основана из ових разлога:

I

Т. Бр. 404. Зак. о таксама говори изрично о истицању и држању *фирми* а адвокатура је према § 1. зак. о адвокатима занимање јавног поретка из чега излази, да је адвокат јавни функционер-сарадник и помоћник суда и државне администрације, те као такав по самој природи свога занимања не енозаве тдј еи возиподи хиэнозаве хиивилиэоп Агэнко К Акиф иэки ээоки и Закона о радњама, који одређују сам појам фирме и означају лица, која фирму морају истицати и држати.

Адвокатска табла није *фирма* ни у материјалном ни у формалном смислу, већ обична ознака адвокатске канцеларије исто онако као што ни табле на зградама судова и других надлештава нису фирме, већ ознаке за публику, која треба да зна где се које од њих налази.

Да адвоката табла није *фирма* и да нема не само ничег заједничког већ ни сличнога са фирмом трговца, индустријалца, занатлије, види се из следећег излагања:

а) Трговац на пр. *мора* изнад своје радње истаћи и држати фирму, јер му то законски прописи изрично наређују, а *адвокат табла не мора држати, јер не постоји ниједан законски пропис који би га на то нагонио.*

б) Трговац *мора* протоколирати своју фирму, јер му и то законски прописи наређују, а *адвокат не само да не мора него и не може протоколирати своју фирму*, пошто обавља занимање јавног поретка;

в) Трговац ниједним зак. прописом није ограничен у томе, колику ће фирму истаћи, каквоб ће облика она бити, какав ће положај заузимати, каквим ће словима бити исписана (у погледу величине слова), какву ће слику или знак на њу ставити, хоће ли означити годину оснивања радње и томе слично.

Трговац, дакле, има право, да своју фирму удеси онако како сматра да ће му најбоље и најсигурније послужити као реклама за радњу, а *адвокат у смислу § 69. пословника Коморе може (а не мора) држати на улазу своје канцеларије таблу на којој сме бити исписано само и једино име, презиме и занимање, али која мора имати веома скромне димензије, како не би одава-*

ла изглед трговачког шилда. Својом таблом адвокат не сме да прави никакву рекламу, јер се то не слаже са његовим занимањем. Осим тога адвокат не сме држати вишећу таблу, јер би то било рекламски а он рекламу ничим на ни таблом не сме да прави.

г) Трговачка фирма може остати непромењена и после његове смрти. Њоме се могу користити и његови наследници, еротици или друга лица, која су на легалан начин постала сопственици радње заједно са фирмом. У трговини ово задржавање једне исте фирме кроз читаве генерације има врло велики рекламски значај. И кад се узме у обзир да се дуго задржавају само оне фирме, које су код потрошачке публике добро уведене и уживају глас солидности и исправности трговачке онда се тек јасније види да се ово чини много више у циљу рекламе односно боље зараде, него из обзира пијетета према првом власнику фирме.

Са адвокатском таблом стоји сасвим друкчије. Адвокат може (а не мора) имати таблу само док обавља адвокатуру и док је као адвокат уписан у именуку Адвокатске коморе, дакле, не може је држати за живота, ако не обавља адвокатуру, а чим престане са адвокатуром било што још за живота његова наступе узроци због којих адвокатура по закону престаје, било услед смрти, таблу његову нико на ни рођена деца баш да су адвокати не могу задржати. Ово долази отуда што адвокатска табла није фирма и што адвокатска табла не може служити адвокату за живота ни његовим наследницима као реклама, јер је оваква реклама у адвокатури као занимању јавног поретка забрањена. У трговини реклама је допуштена, јер је у складу са природом трговине и трговачке утакмице у отварању веће добити; у адвокатури реклама се сматра недостојном и адвокат, који се било на који начин рекламира долази под удар дисциплинских прописа.

Као што се из предњег тумачења јасно види, адвокатска табла није исто што и трговачка, индустријска или занатска фирма и не може се при оптерећивању таквом општинском сврстати у једну категорију са фирмом побројаних лица.

У прилог коморине тезе иде и мишљење Господина Министра правде у акт Бр. 135834 од 9. децембра 1931. год. упућеном суду Општине града Београда, чији препис Комора овде прилаже.

II

Решење Господина Министра финансија Бр. 12327 од 30. априла 1924. год. нема више важности, јер га је дерогирао Закон о адвокатима од 1929. год., који је адвокатуру уздигао на степен занимања јавног поретка, што није био случај са законом о адвокатима, који је важно у времену, када је то Министарство решење донело.

Довде изложеним Комора је на несумњив начин утврдила:

- 1) Да је адвокатура занимање јавног поретка;
- 2) Да адвокатска табла није фирма као што је трговачка, индустријска или занатска; да дакле уопште није фирма, јер се природа и циљ фирме не слажу са природом адвокатуре и циља, коме она у држави служи;
- 3) Да је решење Господина Министра финансија Бр. 12327 од 30. априла 1924. год. дерогирано онога дана када је добио обавезну снагу закон о адвокатима од 1929. год.

На основу целокупне предње аргументације, Комори је част умолити Господина Министра, да изводи надлежним путем и начином ослободити адвокате ове таксе, јер њено наплаћивање заиста не стоји у складу са природом адвокатуре.

Изволите Господине Министре и овом приликом примити изразе нашег поштовања.

Секретар,

В. Св. Симић, с. р.

Заменик претседника,

Мил. П. Драговић, с. р.

ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ

ЗАПИСНИК

XIV седнице Одбора Адвокатске коморе у Београду одржане 27. августа 1935. год. у 6 час. по подне у Београду.

Присутни: Заменик претседника Милан Драговић, чланови одбора: Војислав Милошевић, Савко Дуканац, Др. Иван Рибар, Др. Јанко Олип, Др. Видан Благојевић, Владимир Симић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Сима Алкалај, Драгомир Ивковић, Лука Пешњи, Младен Цинцар Јанковић.

Нису присуствовали седници због отсутности из Београда Др. Миленко Стојић, Тришко Жугић и Љубиша Димитријевић.

Заменик претседника Милан Драговић отвара седницу у 6 час. по подне и даје реч секретару Владимиру Симићу, да реферире по предметима дневног реда. Након реферата секретара Симића допосе се ове одлуке:

Одобравају се накнадно президијелне одлуке о:

Упису у именик адвоката Марјановића Драгољуба са седиштем канцеларије у Зајечару.

Брисању из именика адвоката Алексића Б. Васе, адв. из Шапца под 13. јулом 1935. год. због својевољног одрицања од права на вршење адвокатури услед болести, с тим, да му се не именује преузимаатељ канцеларије.

Брисању из именика адвоката Леви-а Ј. Исака, адв. из Београда под 15. јулом 1935. год. због смрти, с тим, да се за преузимаатеља његове канцеларије именује Леви Ј. Исако, адв. из Београда.

Брисању Јовановића Др. Василија, адв. из Београда, због својевољног одрицања од права на вршење адвокатури под 27. јулом 1935. год., које је дошло као последица прекомерног пореског оптерећења, с тим, да му се за преузимаатеља канцеларије именује Најман Никола, адв. из Београда.

Упису у именик адв. приправника Поповића О. Миливоја, на вежби код Крчевинца Димитрија, адв. у Београду.

Упису у именик адвокатских приправника Предрага Радивојевића, на вежби код Михаила Радивојевића, адв. у Београду.

Упису у именик адв. приправника Зарића Рада на вежби код Аксентијевића Момира, адв. из Чачка.

Упису у именик адв. приправника Предрага Радивојевића, на вежби код Јеремића Милутина, адв. у Београду.

Упису у именик адв. приправника Аћимовића Синише на вежби код Маринковића Миладина, адв. из Београда.

Упису у именик адв. приправника Распоповића Светозара на вежби код Распоповића Николе, адв. из Београда.

Упису у именик адв. приправника Благојевића Тодора, на вежби код адвоката Богдановића Милорада у Београду.

Упису у именик адв. приправника Ђељковића Ј. Војислава на вежби код Протића Косте, адв. из Београда.

Упису у именик адв. приправника Додића Д. Ратољуба на вежби код Милутиновића Мирка, адв. из Београда.

Упису у именик адв. приправника Полачека Е. Андреје на вежби код Лекића Богдана, адв. у Београду.

Упису у именик адв. приправника Вукосављевића Т. Витомира на вежби код Симића Момчила, адв. из Чачка.

Упису у именик адв. приправника Илића Ј. Душана на вежби код Аћимовића Саве, адв. из Краљева.

Брисању из именика адв. приправника Ђурића Дамјана под 30. јулом 1935. од због ступања у општинску службу.

Прелазу Лазаревића Димитрија М. из канцеларије Шушића Живка у канцеларију Степановића Владислава, адв. у Београду ради продужења приправничке вежбе.

Прелазу Лебедева Димитрија из канцеларије Павловића Димитрија у канцеларију Јовића Јована, адв. у Београду, због продужења приправничке вежбе.

Прелазу Жарка Н. Калдерона из канцеларије Јовановића Др. Василија

у канцеларију Најмана Николе, адв. у Београду, због продужења приправничке вежбе

За овим Одбор доноси ове одлуке:

Брише се из именика адвоката Батинић Арсеније, адв. из Паланке на основу § 33. ст. III. Зак. о адвокатима, јер је дуже од године дана без оправдања отсустан из свога седишта.

Одобрава се Благојевићу Др. Бориславу упис у именик адв. приправника на вежби код Миладиновића Андреје, адв. у Ваљеву.

Молба Каротића Луја за упис у именик адв. приправника предаје се члану Одбора Ивковићу Драгомиру, да на идућој седници поднесе исцрпан реферат о томе, да ли молилац испуњава све законске услове за упис у именик адв. приправника.

Одобрава се Кузмановићу Емилу упис у именик адв. приправника на вежби код адвоката Поповића Дамјана у Београду.

Брише се Винтерхалтер Вилко из именика адв. приправника под 15. јуном 1935. год. по одјави принципала Кисовца Дв. Векослава, адв. из Београда.

Брише се из именика адв. приправника Илић М. Мирко под 15. августом 1935. год. по одјави принципала Јовановића М. Петра, адв. из Београда.

Брише се изменика адв. приправника Васиљковић Божидар под 1. јулом 1935. год. по одјави принципала Матића Милана, адв. из Београда.

Примљен је знању извештај Пенз. фонда (акт Бр. 1436/35) о стању фонда за прво полгође 1935. год.

Члану одбора Олигу Др. Јанку предаје се предоснова зак. пројекта о изм. и доп. зак. о заштити индустријске својине од 17.-II.-1922. год., да је проучи и спреми у име Коморе примедбе, које ће се доставити Управи за заштиту инд. својине, пошто претходно буду продискутоване на пленуму одбора коморе.

По тражењу Конгреса правника Краљевине Југославије, решено је, да се о стране Коморе именује и то: Заменик претседника Милан Драговић и секретар Симић Владимир за говоре приликом отварања Конгреса 22.-IX.-1935. год. и заједничкој вечери, према томе, како се они сами споразуму; и Благојевић Др. Видан за сарадника са члановима сталног одбора приређивачког. Истовремено решено је, да се адвокати путем Б р а н и ч а позову већем броју уamu ученића у раду и припремама за скупштину.

Решено је, да се за чланове и заменике пореског одбора именују и то:

У I Пор. управи чланови: Благојевић Миливоје и Јеленић Радован.

Заменици: Ђорђевић П. Драгослав, Џинџар-Јанковић Младен.

У II Пор. управи чланови: Миликић Михаило, Вучићевић Александар.

Заменици: Лекић Богдан, Нешић Стојан.

У III Пор. управи чланови: Деда Никола, Димитријевић Душан.

Заменици: Јаковљевић Сава, Радовић Никола.

Решено је, да се свим адвокатима који нису платили члански улог до краја 1934. год. упуту последња писмена опомена да у року од 3 дана сваки измири свој дуг Комори, па у колико ко по овоме не поступи, одмах тражити забране судске за целу суму дуговања чланског улога, о чему им нарочито скренути пажњу.

Решено је, да се Тргодачком суду у Београду достави исправљен списак адвоката у Београду за одређивање управитеља степ. маса и поравнања, но само у том смислу, што ће се изоставити имена адвоката, који су било са кога разлога из именика брисани или се из Београда одселили, са једним пропратним писмом, које заменик претседника Драговић Милан чита и чији текст одбор прима.

Заменик претседника предлаже да се још једном поименично преко Бранича или посебним актом позову сви они адвокати који нису доставили податке о времену проведеном у адвокатури под претњом дисциплинске одговорности, како би се већ једном могао одредити прави ранг међу адвокатима. Одбор прима овај предлог.

Заменик претседника Драговић Милан реферирше о свом настојању да се адвоката тарифа потишше. Извештава да је одлазио у Министарство правде, али да је Министар био заузет најпре око израде буџета а затим око склапања конкурдата, те није стигао да потишше тарифу. Пре неколико дана де-

мислирао је. Код овога питања треба сачекати неколико дана, па интервенисати код садашњег министра г. Др. Мишкулина.
 оивѣсто но и ај мк 'вѣзпѣзѣи аѣоѣѣ ознѣг др' шнѣо вѣдоѣо негѣ,
 у Мин. правде због тарифе; да је за начелника постављен Др. Тапнер, и да је обећао да ће ствар одмах проучити и претставнике Комора заинтересованих извести.

Како је дневни ред исцрпљен то заменик претседника Милан Драговић закључује седницу у 8 час. по подне.

Записник је прочитан и примљен.

(Следећу потписи присутних чланова и овера Заменика претседника и секретара.

ЗАПИСНИК

XV седнице Одбора Адвокатске коморе у Београду, одржане 11. септембра 1935. год. у 6 час. по подне у Београду.

Присутни: Заменик претседника Милан Драговић, чланови одбора: Војислав Милошевић, Савко Дуканац, Др. Иван Рибар, Др. Миленко Стојић, Др. Јанко Олип, Тришко Жугић, Др. Видан Благојевић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Љубиша Димитријевић, Драгомир Ивковић, Драгослав П. Ђорђевић, Младен Пинџар Јанковић.

Заменик претседника Милан Драговић отвара седницу у 6 час. по подне и даје реч шефу канцеларије Радомиру Стоиловићу да реферире по предметима из делокруга секретара Владимира Симића који је отсутан. Након реферата шефа канцеларије Стоиловића донете су ове одлуке:

Одобрава се Др. Стевану Јантолеку упис у именик адвоката са седиштем канцеларије у Београду.

Одобрава се Ђоржу Ђирићу упис у именик адвоката са седиштем у Београду.

Брише се из именика адвоката Димитрије Миливојевић, адв. из Београда под 19. августом 1935. год., као даном његове смрти, с тим, да се за преузиматеља канцеларије пок. Миливојевића именује Ненад Вујић, адв. из Београда.

Одобрава се Миласаву Игњачевићу упис у именик адв. приправника на вежби код Др. Христе Стаменовића, адв. из Београда, без наплате уписнине, пошто се на вежбу враћа по отслужењу војног рока у сталном кадру.

Одобрава се Фадилу Маглајлићу упис у именик адв. приправника на вежби код Др. Христе Стаменковића, адв. из Београда, без наплате уписнине пошто се враћа са вежбе из суда.

Одобрава се Душану Минићу упис у именик адв. приправника на вежби код Михаила Живковића, адв. у Крушевцу.

Одобрава се Радомиру Жикићу упис у именик адв. приправника на вежби код Милана Трифуновића, адв. у Варварину.

Одобрава се Радомиру Јањушевићу упис у именик адв. приправника на вежби код Милана Живадиновића, адв. у Београду, без наплате уписнине, пошто се враћа са вежбе из суда.

По тражењу Славка Мијатовића, адв. из Београда Бр. 1596/35. решено је, да се код суда не чини интервенција, јер је суд опсег његовог права као преузиматеља канцеларије Арсенијевића оценио потпуно правилно.

Поводом писма Др. Антона Урбанца, адв. из Љубљане број 1625/35. и акта Загребачке Адв. коморе Бр. 1662/35. који се односи на адвокатску тарифу за целу земљу, решено је, да у најскоријем времену посети Господина Министра правде једна делегација састављена од: заменика претседника Милана Драговића, секретара Љубише Димитријевића и чланова одбора: Др. Ивана Рибара, Др. Јанка Олипа и Тришка Жугића; — и да тражи да се адвокатска тарифа одмах потпише, пошто је она већ споразумно између делегата Министарства и Адвокатских комора из Љубљане, Загреба и Београда израђена.

По тражењу Луја Каргоића Бр. 1443/35. решено је, да се од молиоца претходно затраже сви докази, које је члан одбора Драгомир Ивковић у своме реферату предложио, па да се тек онда решава о његовом упису у именик адв. приправника.

За овим заменик претседника Милан Драговић напомиње, да би се имао

одредити дан за одржање редовне годишње скупштине, којим поводом се фиксира 27. октобар 1935. год. као дан за одржање скупштине.

Поведена је дискусија о питању, да ли на овој скупштини треба бирати само претседника Коморе, чије је место упражњено оставком претседника. Др. Драгутина Јанковића, или поред претседника и цео одбор Коморе. Из ове дискусије у којој су учествовали скоро сви чланови одбора, формулисана су у главном два мишљења. Члан одбора Др. Иван Рибар сматра:

Да би се на овој годишњој скупштини имао бирати не само претседник, већ и цела управа, пошто се навршавају три године како је извршен редован избор на редовној главној скупштини.

Но и без обзира на ово Др. Рибар предлаже да данашња цела управа да оставку како би се могла заједно са претседником изабрати нова управа.

Своје мишљење образлаже овим:

1) Што би се пружила лакша могућност хармоничног рада новог претседника и нових чланова управе, што је свакако у интересу Коморе.

2) Што је услед неплаћања чланских улога дошла у питање egzистенција Коморе, а то неплаћање може да се узме као неповерење данашњој управи.

3) Што још до данас није успело данашњој управи издејствовати код Министарства правде толико потребну и жељену тарифу, а иста је као повољно свршена стављена у изглед још на прошлогодишњој скупштини.

Већина чланова одбора није се сложила са оваквим мишљењем Др. Рибара, које је у целости прихватио и члан одбора Тришко Жугић, па је изнела своје мишљење, које је на крају формулисао члан одбора Милан Живадиновић, а које има ову аргументацију:

1) Члановима одбора не истиче трогодишњи мандат, јер су бирани 1933. године, према чему им мандат истиче тек идуће 1936. године.

2) Услед система за гласање, који је усвојен у закону о адвокатима, изабрани претседник не може рачунати да ће у одбор ући и већина кандидата са његове листе. Најбољи доказ за то пружају избори од 1933. године, када је са листе претседника изабрано свега пет чланова, док је са друге, противничке листе у одбор ушло 16 чланова;

3) Комора је предузела све нужне мере за наплату чланских улога, а изванредне тешке економске прилике онемогућавају да се сви заостали улови у целости наплате;

4) Питање трошковника је у основи проблем којим се бави Савез Адвокатских комора, јер је од важности за цео адвокатски ред у нашој земљи. Наша Комора специјално пружила је најдрагоценију помоћ Савезу у раду око доношења тарифе.

Према оваком стању решава се, да се на дневни ред скупштине као посебна тачка стави само избор претседника. Остале тачке дневног реда утврдиће се на првој идућој седници.

Заменик претседника Милан Драговић закључује седницу у 7.45 час. по подне.

Записник је прочитан и примљен.

(Следећу потпис присутних чланова одбора и овера заменика претседника и секретара).

З А П И С Н И К

XVI седнице Одбора Адвокатске коморе у Београду, одржане 25. септембра 1935. год. у 6 час. по подне у Београду.

Присутни: Заменик претседника Милан Драговић, чланови одбора: Војислав Милошевић, Савко Дуканац, Др. Јанко Олип, Тришко Жугић, Владимир Симић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Сима Алкалај, Љубиша Димитријевић, Драгомир Ивковић, Младен Цинцар-Јанковић.

Извинио се члан одбора Лука Пешић.

Заменик претседника Милан Драговић отвара седницу у 6 час. по подне и даје реч секретару Владимиру Симићу да реферише по предметима из свог делокруга. По реферату секретара Симића доносе се одлуке:

Одобрава се Мевораху Авраму упис у именик адвоката са седиштем канцеларије у Београду.

Брише се из именика адвоката Поповић Димитрије, адв. из Чачка под 1. октобром 1934. год., пошто је ступио у самоуправну службу (в. одлуку седнице одбора од 24.-X.-1934. год.)

Брише се из именика адвоката Пауновић З. Светислав, адв. из Београда под 10. септембром 1935. год., пошто је Указом од тога дана постављен за Бана Дунавске бановине, с тим, да му се за преузиматеља канцеларије именује Ступаревић Ђорђе, адв. из Београда.

Одобрава се Јаслу Ференцу упис у именик адв. приправника на вежби код адвоката Др. Адама Барте из Београда.

Одобрава се Младену Цветковићу упис у именик адв. приправника на вежби код Милоја Јб. Арсића, адв. у Београду.

Одобрава се Золтану М. Биро-у упис у именик адв. приправника на вежби код адвоката Србољуба Тодоровића у Београду.

Одобрава се Михаилу М. Ђорђевићу упис у именик адв. приправника на вежби код Јована Радуловића, адв. у Крагујевцу.

Одобрава се Алби Кунгићу упис у именик адв. приправника на вежби код Александра Николића, адв. у Београду.

Одобрава се Сотиру Тренчевићу, адв. приправнику из Београда прелааз из канцеларије Антонија Маруцића у канцеларију Нинка Петровића, адв. у Београду.

Брише се из именика адв. приправника Љубица Бауер-Протић под 9. септембром 1935. год. по одјави принципала.

Брише се из именика адв. приправника Др. Боривоје Петровић под 27. августом 1935. год. пошто је постао државни чиновник.

Брише се из именика адв. приправника Љубомир Бајаловић под 31. децембром 1934. год. услед преласка у државну службу.

По случају који је Комори доставио Селимир Јевтић, адв. из Београда у акту Бр. 1754/35. решено је, да се напише акт Министарству Унутрашњих послова против поступка Управе града Београда, односно њеног одељења политичке полиције.

По акту Загребачке адв. коморе (Бр. 1735/35. наше ком.) решено је, да се од Министарства правде тражи пројект Закона о штампи за све коморе и Савез комора.

Заменик претседника Милан Драговић даје реч секретару Љубини Димитријевићу да реферише по предметима из свога делокруга.

По реферату секретара Димитријевића доносе се одлуке које се по Зак. о адвокатима не могу објављивати.

Прочитан је акт. Дисц. већа о томе, ко од чланова већа ове Коморе испида из већа, ради избора нових чланова, и исти је примљен знају.

По молби Воинова Авдеја за упис у именик адв. приправника решено је, да се предмет преда Љубини Димитријевићу, да предмет детаљно ипроучи, испита веродостојност и вредност докумената, па да на идућој седници поднесе реферат.

Решено је, да се дневни ред за годишњу скупштину, која ће се одржати 27. октобра 1935. год. коначно утврди на идућој седници, с тим, да се још сад предузму све радње техничке природе за одржање скупштине, као што су: тражење повластице за војњу, сала итд.

Пошто је дневни ред исцрпљен заменик претседника Милан Драговић закључује седницу у 8 час. по подне.

Записник је прочитан и примљен.

(Следују потписи присутних чланова одбора и овера заменика претседника и секретара).

З А П И С Н И К

XVII седнице Одбора Адвокатске коморе у Београду одржане 2. октобра 1935. год. у 6 час. по подне у Београду.

Присутни: Заменик претседника Милан Драговић, чланови одбора: Савко Дуканац, Др. Иван Рибар, Др. Миленко Стојић, Тришко Жугић, Владимир Симић, Милорад Павловић, Сима Алкалај, Љубини Димитријевић, Драгомир Ивковић, Драгослав П. Ђорђевић, Др. Јанко Олић.

Извинили се: Младен Цинцар-Јанкови, Воја Милошевић и Лука Пешин.

Заменик претседника Милан Драговић отвара седницу у 6 час. по подне и даје реч секретару Владимиру Симићу да реферише о предметима из свога делокруга. По реферату секретара Симића доносе се ове одлуке.

Одобрава се Илији Матковићу упис у именик адв. приправника на вежби код Петронија Вишњића, адв. у Београду.

Одобрава се Коломану С. Роману упис у именик адв. приправника на вежби код Аркадија Милетића, адв. у Београду.

Одобрава се Авдеју Високову упис у именик адв. приправника на вежби код Др. Арсена Чубинског, адв. у Београду. (Референт Љубиша Димитријевић).

Одобрава се Милану Ж. Аранђеловићу прелаз из канцеларије Владимира Мишића у канцеларију Др. Ивана Рибара, адв. у Београду, ради продужења приправничке вежбе.

Одобрава се Владимиру Радичевићу, адв. приправнику из Краљева прелаз из канцеларије Драгољуба Марковића из Краљева у канцеларију Миливоја Туцаковића, адв. из Чачка, ради продужења приправничке вежбе.

Брише се из именика адв. приправника Бранислав Недељковић под 24.-IV.-1935 год. по одјави принципала.

За овим Заменик претседника даје реч секретару Јб. Димитријевићу да реферише по предметима из свога делокруга. Након реферата секретара Димитријевића донете су одлуке које се по закону о адвокатима не могу објављивати.

Затим секретар Симић чита извештај о раду Одбора Коморе, који има да се поднесе годишњој скупштини на дан 27. октобра 1935. год. и који се прима без примедбе.

Благајнички извештај прочитао је благајник Сима Алкалај као и предлог будета за 1936. годину, који су такође примљени без примедбе.

Што се тиче извештаја о раду Дисциплинског већа исти ће поднети претседник већа Стеван Вагнер.

После овога а на предлог секретара Симића утврђен је овај дневни ред за скупштину 27.-X.-1935. године и то:

- 1) Отварање скупштине и саопштења заменика претседника;
- 2) Избор три оверача записника;
- 3) Избор три бројача гласова;
- 4) Извештај одбора Коморе о раду у прошлој години;
- 5) Завршни рачун за 1934. годину и давање разрешнице;
- 6) Решавање о буџету за 1936. годину;
- 7) Избор претседника Коморе;
- 8) Избор заступника и три заменика заступника Коморе;
- 9) Избор претседника, два заменика и три члана Дисциплинског већа;
- 10) Избор 12 чланова за Касацисно веће;
- 11) Избор 8 чланова за испитну комисију;
- 12) Питања и предлози у смислу § 11. пословника Коморе.

Како је овим дневни ред исцрпљен то заменик претседника Милан Драговић закључује седницу у 8 час. по подне.

Записник је прочитан и примљен.

(Следећу потписан чланова одбора и овера заменика претседника и секретара).

Др. Душан Пеић, врховни државни тужилац код Касационог Суда у Београду.

О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНА

Наш нови законик о судском кривичном поступку од 16. фебруара 1929. године предвиђа у §§ 41/2 и 357, 410/2, 448/3 к. п. могућност подношења Касационом Суду захтева за заштиту закона од стране Врховног државног тужиоца против правоснажних одлука и поступка кривичних судова којима је повређен закон.

Ово „правно средство“ како је тај захтев назвао законодавац, (§ 41/3 к. п.) нису познавали сви ранији закони о судском кривичном поступку који су до доношења јединственог законика о судском кривичном поступку за целу нашу Државу важили у појединим њеним правним подручјима. Нарочито ту институцију није познавао законик о судском кривичном поступку за Краљевину Србију ни онај за Краљевину Црну Гору, док је међутим ова била предвиђена законом који је важио у Хрватској, као и онима који су важили у Босни и Херцеговини, у Војводини и у Далмацији и Словеначкој. „Та се институција звала: ништавна жалба на одбрану закона“. Баш зато, нарочито у оним крајевима у којима та институција није била раније законом предвиђена, јавност није ни довољно упозната са природом овог правног средства и дејством које оно може да има у поједином случају. То се да закључити из разних претставки интересованих странака, па више пута баш и правника, јер се често тражи подношење захтева за заштиту закона у очекивању извесног дејства, које такав захтев не може никако да има. Сматрали смо зато, да је ради обавештења јавности потребно, да се по овом питању каже неколико речи.

Захтев за заштиту закона је: *правно средство* прописано законом — којим *Врховни државни тужилац* може — *по службеној дужности* или *по налогу Министра Правде* нападати — у *Касационом Суду* — *правноснажне одлуке* и *поступке* — *кривичних судова* — којима је *закон повређен*. (§ 41/2 — 357 и 410/2 к. п.)

Кад законодавац назива захтев за заштиту закона „правним средством“ (§ 41/3 к. п.) а не „правним леком“, то се он — и поред тога што је о њему реч у Глави двадесетој законика о судском кривичном поступку — која говори о правним лековима против судских одлука — не може сматрати редовним правним леком — као што су то „жалба“ (§ 328 к. п.) (непотпуни) „призив“ (§ 332 к. п.) „ревизија“ (§ 335 к. п.) и (потпуни) „призив“ (§ 390-392 к. п.), већ је он нередовни правни лек. Ево зашто: законом допуштене горе наведене „правне лекове“ (жалбу, ревизију, призиве) може употребити само тужилац и окривљеник (дакле странке), у колико закон ово право не даје и другим лицима или ако то право не ограничава (§ 324 к. п.). Они су везани за законом утврђене рокове, најзад њима се могу нападати одлуке судова, које још нису постале правоснажне.

Захтев за заштиту закона међутим може да поднесе *само Врховни државни тужилац* при Касационом Суду; подношење *није*

везано за рок, њима се могу нападати само правоснажне одлуке и поступци кривичних суда.

Врховни државни тужилац може да поднесе тај захтев по службеној дужности т. ј. по својем нахођењу — ако сматра да је закон повређен неком одлуком кривичног суда, или по налогу Министра Правде који има над њим право непосредног надзора (§ 14 закона о државном тужиоштву). Ако се Врховни државни тужилац никако неби могао слагати са правним схватањем заступаним у једном таквом налогу Министра Правде, сматрамо, да може овоме изнети своје оправдане разлоге. Али ако би Министар Правде и поред тога остао при своме налогу, дужан је Врховни државни тужилац, као њему подређени орган, да поступи по добивеном налогу.

Несумњиво је да и лица, која су тангирана неком одлуком кривичног суда или његовим поступком — а којима би по њиховом схватању био повређен закон, могу скренути на то пажњу било државном тужиоцу било изравно Врховном државном тужиоцу. У таквом случају, а нарочито онда, ако сам државни тужилац и без претставке неке интересиране странке сматра да би постојала нека повреда закона, — дужан је доставити случај Вишем државном тужиоцу, који ће одлучити да ли га треба послати Врховном државном тужиоцу, јер би употреба захтева за заштиту закона била погодна. Претставке које интересиране странке шаљу изравно Врховном државном тужиоцу, тражећи да овај у неком конкретном случају поднесе захтев за заштиту закона, може овај да цени одма сам по евентуалном предходном разматрању односних списа, а може и да их пошаље на мишљење Вишем државном тужиоцу па да се тек онда реши — да ли ће да поднесе захтев или не. У случају да Врховни државни тужилац сматра по своме нахођењу, да су разлози изнети у претставци неосновани т. ј. да нема повреде закона, па да зато нема потребе да се поднесе захтев за заштиту закона, он није дужан да о тој својој одлуци обавести интересирану странку која је поднела претставку, — јер она нема никакво право основано у закону да тражи подношење захтева за заштиту закона.

Законодавац прописује да се захтевом за заштиту закона могу нападати само правоснажне одлуке и поступци. То значи, да те одлуке могу бити пресуде, решења и наредбе, јер се све то сматра по пропису §-а 74 к. п. судском одлуком. Њихова правоснажност тражи се зато, што се такве одлуке — у колико још нису правоснажне — могу нападати редовним правним лековима, који су горе наведени и то према природи односне одлуке. Погрешно је зато схватање многих, да се у шоку једног кривичног поступка ради припреме пресуде од суда донете одлуке у погледу окривљеника могу нападати захтевом за заштиту закона. Такве одлуке донете пошто је окривљеник правоснажно стављен под оптужбу могу се побијати само редовним правним леком који је допуштен против пресуде, јер тако изреком прописује § 329 к. п. Чим је дакле у оваквом случају још могуће нападање одлуке редовним правним леком, она није постала правоснажна,

УНИВЕРЗИТЕТСКА ВИБЛИОТЕКА

У на је зато искључена могућност подношења захтева за заштиту закона.

Законодавац тражи у пропису §-а 41/2 к. п. да су одлуке донете од *кривичних* судова. Како законик о судском кривичном поступку регулише начин обављања свих формалних радњи у редовним кривичним судовим, то је ван сваке сумње, да се и правно средство захтева за заштиту закона, чија је примена нормирана у том истом законнику о судском кривичном поступку, може да употреби само код одлука *редовних кривичних* судова — дакле никако кад је у питању одлука којег другог кривичног суда н. пр. војног.

Ово се да закључити и из околности, што о захтеву за заштиту закона има да решава Касациони Суд (§§ 75 бр. 3357 к. п. а овај је највиша судска власт само за све редовне судове. Зато сматрамо, да се захтевом за заштиту закона неби могле побијати ни одлуке државног суда за заштиту државе, јер овај нити је редован суд, нити је подређен Касационом суду.

Захтевом за заштиту закона могу се нападати одлуке и поступци *свих редовних кривичних судова*, дакле не само среског и окружног већ и Апелационог суда (§ 410/2 к. п.) и суда за млађе малолетнике (448/3 к. п.). Најзад и одлуке Касационог Суда, што се види из прописа §-а 75 бр. 3 к. п., који прописује да ће о захтеву за заштиту закона а противтакових одлука решавати пуна седница Касационог Суда остављена од једанаест судија.

Како је према пропису §-а 335 к. п. закон повређен не само кад није примењен него и онда кад није правилно примењен, то ће се захтев за заштиту закона моћи поднети у оба та случаја и то једнако без обзира на то, да ли је повређен материјални или формални закон, као и без обзира на то, да ли се ради о кривичним делима која се гоне по службеној дужности или по приватној тужби.

Погрешно је према томе схватање изнето у неким претставкама странака, да се захтевом за заштиту закона може побијати н. пр. и одлука суда којом је решено да се отвара истрага, или решење Апелационог суда којим се уважава приговор против оптужнице, јер оштећеник сматра да има довољно разлога за отварање истраге, односно да има довољно доказа са којих би окривљеник био сумњив за дело, за које се оптужује. Ту није у питању повреда ма којег законског прописа, већ се ради о доказном материјалу и његове слободне оцене од стране суда.

О захтеву за заштиту закона решава увек једино *Касациони Суд* (§§ 357 и 75 бр. 3 к. п.). Он у сваком случају — било да уважи или да одбаци захтев, доноси своју пресуду по одржаном јавном претресу. Поступак за тај претрес исти је као и за претрес по ревизијама (§§ 348 — 356 к. п.) али само са том разликом што на претресу суделује само Врховни државни тужилац као чувар закона; према томе се о јавном претресу и не обавештавају, оптуженик, бранилац и друга лица.

О захтеву за заштиту закона, који је управљен против одлука ког већа самог Касационог Суда, решава пуна седница Касационог Суда, која је састављена од једанаест судија из кривич-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ног одељења од којих један председава. (§ 75 бр. 3 к. п. и § 48 Закона о уређењу редовних судова.)

До уређења једног Касационог Суда за целу Државу, поједини садашњи Касациони Судови (Касациони Суд у Београду, одељење Б Касационог Суда у Новом Саду, Сто седморице у Загребу, Врховну суд у Сарајеву и Велики Суд у Подгорици) могу по нашем мишљењу да решавају о захтеву за заштиту закона у пуној седници — ако је с обзиром на пропис §-а 117 Закона о уређењу редовних судова овај закон за њихову територију ступио у живот и добио обавезну снагу, — јер се према чл. 12 Закона од 16 фебруара 1929 г. којим се стављају на снагу и уводе у живот кривични законик, законик о судском кривичном поступку и закон о извршавању казни лишења слободе, сва та садашња одељења Касационог Суда (§ 103 Зак. о уређ. ред. судова) сматрају као Касациони Суд у смислу закона о судском кривичном поступку. Разуме се да састав пуне седнице зависи и од могућности с' обзиром на број касационих судија предвиђен у поједином од горе наведених највиших судова.

Касациони суд може по захтеву за заштиту закона, својом пресудом изрећи, да је у кривичном предмету нападнутом одлуком, радњом или извршеним поступком повређен закон, а може опет само пресудом изрећи — да се захтев као неоснован одбацује.

Пресуда Касационог Суда, којом се изриче да је нападнутом одлуком повређен закон има према оптуженику (по пропису §-а 357/3 к. п.) само онда дејства, ако се ради о пресуди, којом је оптуженик осуђен на казну — а којом је на његову штету повређен закон. У таквом случају Касациони Суд мора у својој пресуди не само изрећи која повреда закона постоји, већ ће, како према околностима појединог конкретног случаја буде нашао за потребно (овако треба тумачити речи у закону (§ 357 бр. 3 к. п.): „по своме нахођењу“) и изрећи, да се оптуженик ослобођава од оптужбе или да се оптужба одбија. Ако је пак на штету оптуженика погрешно примењен тежи кривични закон, примениће Касациони Суд блажи закон (н. пр. промениће квалификацију кривичне радње, ако нађе да она, онако како је претстављена у диспозитиву нападнуте пресуде нижег суда, није теже кривично дело (н. пр. из §-а 178 к. з.) већ лакше (н. пр. из §-а 179 к. з.) — или ће, ако је погрешно била изречена строжија врста казне правилно изрећи законом предвиђену блажу врсту казне.)

Касациони Суд може и наредити, да се против оптуженика понови кривични поступак или само главни претрес пред истим или другим судом.

Ако се пак приликом већања о захтеву за заштиту закона код Касационог Суда појави знатна сумња у истинитост чињеница на којима је основана та нападнута пресуда нижег суда, па се такова сумња не уклони ни појединим извиђајима које је Касациони Суд наредио, онда овај може по службеној дужности, саслушавши о томе претходно врховног државног тужиоца, поништити првостепену пресуду и наредити нов главни претрес или понављање кривичнога поступка у корист оптуженикову (§ 355 к. п.) Најзад у оваквом наведеном случају Касациони Суд може да из-

рече и одмах своју пресуду, којом се оптуженик ослобођава од оптужбе или се на њ примењује блажи кривични закон. Али за такovu пресуду потребна је сагласност свих судија већа (§§ 355 у вези §-а 354 к. п.).

У сваком случају, било да Касациони Суд нареди нови главни претрес пред првостепеним судом, било да нареди нови кривични поступак, првостепени суд је при изрицању нове пресуде на основу новог главног претреса везан правним схватањем на коме је Касациони Суд засновао своју одлуку и не може побити јану пресуду променити на штету окривљеникову (§§ 358/2 и 327 к. п.). У случају кад Касациони Суд изриче поводом захтева за заштиту закона да се понови кривични поступак, ствар се враћа у стадијум истраге а извршење казне мора се одмах обуставити (§§ 355/1 и 368/2 к. п.). Против нове пресуде првостепеног суда допуштени су сви правни лекови (§ 355/2 и 371/6 к. п.).

Ако пак Касациони Суд решавајући о захтеву за заштиту закона нађе да у конкретном случају није ни био надлежан грађански кривични суд, поништиће пресуду и наредиће да се ствар преда надлежној власти (н. пр. војном суду, управној власти и т. д.)

И ако је, као што је већ горе наведено, у пропису §-а 357/3к. п. прописано, како ће Касациони Суд поступити кад је оптуженик пресудом којом је повређен закон „осуђен на казну“, сматрамо да би Касациони Суд требао исто тако да поступи у корист оптуженикову и у случају, кад је пресудом којом је закон повређен, суд нашао да је оптуженик крив — али да се према пропису закона има да ослободи казне. Тако н. пр. ако је првостепени суд у случају увреде из §-а 298/2 к. з. изрекао да је оптуженик крив, али га ослободио казне, док је међутим Касациони Суд по поднетом захтеву за заштиту закона нашао да је повређен закон у пропису §-а 79 к. з., јер је настала застарелост па је првостепени суд требао да ослободи оптуженика, или да није било захтева законом одређеног тужиоца па је требало да одбије тужбу по §-у 276 к. п.

Касациони Суд мора пресуду донети по захтеву за заштиту закона, ако она према горенаведеном иде у корист оптуженика (§ 357/3 к. п.), доставити првостепеном суду, а овај ће је обзнанити оптуженику и оштећенику.

Пресуда Касационог Суда донета по захтеву за заштиту закона против пресуде нижег суда, којом оптуженик *није* осуђен на казну, као и против које друге одлуке или поступка суда, за коју Касациони суд нађе да садржи повреду закона, нема међутим никаква дејства против оптуженика ни против ма кога (§ 357/2 к. п.)

У таквом случају пресуда Касационог Суда има само декларативни значај. Она наиме само констатује од нижег суда учињену повреду закона. Такова пресуда није обавезна за судове. Она само указује на правилност у примени закона. Судови се обично придржавају тога правног схватања израженог од стране Касационог Суда у таквим пресудама по захтеву за заштиту закона. То допринаша много да се што пре постигне једнакост у тумачењу и примени закона.

Ако је повреда извесног законског прописа већ једном, поводом неког ранијег захтева за заштиту закона констатована пресудом Касационог Суда, онда Врховно државно тужиштво у поновном случају такве исте повреде закона не подноси захтев за заштиту закона, већ упућује на дотичну пресуду донету од Касационог Суда по ранијем таквом случају, сем ако се не ради о пресуди којом је оптуженик осуђен на казну, јер у том случају може пресуда Касационог Суда изречена по захтеву за заштиту закона бити од користи за оптуженика.

Поставља се још и питање, да ли се могу нападати захтевом за заштиту закона оне одлуке којима је повређен формални или материјални закон, ако су донете и по *ранијем кривичном поступку и применом ранијег кривичног закона*, и то на правном подручју где ранији кривични поступак није познавао институцију правног средства о коме је овде реч. Сматрамо, да се у таквим случајевима *не може* због повреде закона поднети захтев за заштиту закона. Пропис §-а 41/2 к. п. не може наиме имати ретроактивно дејство. Али у случају да је одлука донета по ранијем кривичном поступку, па је њоме услед погрешне примене *новог кривичног закона* овај повређен — онда се таква одлука свакако може нападати захтевом за заштиту закона. Противни случај т. ј. да је одлука донета по новом кривичном поступку али применом ранијег, старог кривичног закона не да се ни замислити, јер је кривични закон ступио на снагу пре новог законика о суд. крив. поступку, па зато таквих случајева не може бити. Могао би бити само у случају да је применом §-а 2 к. зак. примењен *као блажи* стари крив. закон место новог. У таквом случају сматрам опет да захтеву за заштиту закона ипак може бити места због повреде материјалног закона, је је у ствари квалификација дела дата по староме крив. закону у времену кад је већ нови кривични закон био на снази, али овај није примењен само зато јер је у конкретном случају био строжији.

Најзад остаје да се позабавимо још и са питањем, да ли се захтев за заштиту закона може да поднесе и онда кад је неком одлуком кривичног суда повређен извешан пропис неког специјалног закона н. пр. закон о сузбијању злоупотреба у службеној дужности, или закона о штампи. Сматрамо да околност што у тим специјалним законима, који садрже и неке прописе формалне природе, нема речи и о захтеву за заштиту закона, не може да чини немогућим употребу тога правног средства кад је у питању повреда неког прописа из тога специјалног закона. Ово не само зато, што пропис о захтеву за заштиту закона није у противности ма са којим прописом тих специјалних закона већ и зато, што је примена тога захтева и у случају повреда тих специјалних закона свакако само у интересу његовог правилног тумачења и примењивања у пракси.

У Н И В Е Р З И Т Е Т С К А В И В Л И О Т Е К А
Јован Кошћуница, судија окр. суда за град Београд

ПРОПИС § 92 ГР. П. П. ОДНОСИ СЕ ЈЕДИНО НА АДВОКАТСКЕ НАГРАДЕ ИЗ ГРАЂАНСКИХ СПОРОВА ПРЕД ОКРУЖНИМ СУДОВИМА

Нов грађ. парнични поступак у параграфима 25 — 101. закључно говори о надлежности. Партија о надлежности обрађена је врло пажљиво и опсежно. Законодавац је хтео да потпуно утврди и ограничи све врсте надлежности. Читав други отсек првог дела новог грађ. парн. поступка у 76 параграфа третира ова питања. Он се дели на три главе. Прва говори о општим наређењима о надлежности; друга глава говори о стварној надлежности; и најзад трећа говори о месној надлежности и то општој месној надлежности и посебној месној надлежности, а ова последња се пак рашчлањује у два пододељка и то као искључива, и као избрана месна надлежност.

Поред овако пажљиво обрађене партије о надлежности ипак се често појављују питања ненадлежности и разне врсте сукоба надлежности. Овде хоћемо да изнесемо извесне случајеве надлежности, који се односе на расправу питања о надлежности по тужбама за адвокатске хонораре. У питању је тумачење и правилно разумевање § 92 грађ. парн. поступка у вези са § 6 истог поступка. За сада се је барем при овоме суду стало на једну погрешну праксу, да је судија појединац искључиво надлежан за расправљање и одлучивање по свима врстама адвокатског хонорара без обзира на вредност и врсту из кога овај хонорар потиче. Код избране месне надлежности говори се о надлежности главне парнице у §§ 91—93 грађ. парн. поступка. Ми ћемо за сада водити рачуна само о пропису § 92 грађ. парн. пост. Он каже: „тужба парничног пуномоћника и пуномоћника за примање достава, којом траже награду и трошкове може се подносити и суду парнице из које потичу ове награде или трошкови. У § 132 г. п. п. објашњено је шта у ствари садржава парнично пуномоћје. Према овоме делокруг рада парничног пуномоћника односи се једино на пословање по грађанским споровима. Исто тако парнични поступак јасно каже ко је пуномоћник за примање достава и у чему се састоји његова функција. И парнични пуномоћник и пуномоћник за примање достава раде једино послове у границама парничног поступка. Пошто они раде овакве послове то цитирајући пропис § 92 г. п. п. јасно се види, да је овде реч искључиво о наградама и трошковима из грађанских спорова. С обзиром на горе изложено за награде адвоката или њихове трошкове из грађанских спорова вођених пред окружним судом, било пред судијом појединцем или пред већем, надлежан је ако се странке обрате окружном суду без обзира на вредност спора искључиво судија појединац истог окружног суда с обзиром и на трећи став § 6 г. п. п.

У овоме да је за овакве спорове о наградама и трошковима парничних пуномоћника и пуномоћника за примање достава једино надлежан судија појединац дотичног окружног суда слажу се и сви наши коментатори. Верона и Цуља у својем коментару

на страни 142—143 говоре о наградама које се односе на грађанске спорове и упућују на прописе о парничним пуномоћницима и за пуномоћнике за пријем достава. Исто тако Најман страна 183—185. Превод Dr. Саве Греговића. Даље, он каже, ако се главна парница води, или се водила код трговачког суда, исти је надлежан за наведене тужбе, па и ако се оне не односе на ствар трговачке судске власти.

До сада смо говорили о адвокатским наградама или трошковима који проистичу из грађанских спорова. Али поред награда из грађанских спорова пред судовима се појављују и адвокатске награде из административних и кривичних спорова као и награде по свима могућим врстама заступања и давања правозаступничке помоћи. Код оваквих врста спорова у извесним судовима стало се је на погрешно гледиште, да је са обзиром на пропис §§ 6 и 92 гр. п. п. и за овакве врсте награда надлежан за расправљање и одлучивање судија појединац дотичног окружног суда. Изгледа ми, да се је до овога гледишта дошло погрешним разумевањем и тумачењем § 32 закона о адвокатима. У овоме законском пропису каже се: „за тужбе адвоката из одношаја заступања надлежан је суд пред којим је ова ствар расправљена у првом степену, а иначе надлежан је суд онога места у коме је седиште адвоката. Овако регулисана надлежност у погледу тужбе за адвокатски хонорар по овом специјалном закону дошла је само ради тога да адвокати дођу што пре до остварења свога права на адвокатски хонорар. Овде се говори о двама надлежностима и то у погледу на главну парницу и на суд места у коме је седиште адвоката. Да видимо прво дали је још уважности § 32 закона о адвокатима с обзиром на нови грађански парнички поступак, који је пак ступио на снагу после закона о адвокатима. Уводни закон за грађански парнички поступак третира питање важности оних закона, који су противни новом грађанском парничном поступку. Члан други уводног закона напомиње да престају важити сви прописи других закона о предметима који су уређени тим новим законом. Оне врсте надлежности, које предвиђа § 32 Закона о адвокатима нису у свима случајевима специјално регулисане новим парничним поступком. Једино су новим парничним поступком специјално регулисани случајеви награде из грађанских спорова пред окружним судом. Према томе за све остале врсте награда о којима говори § 32 закона о адвокатима нема специјалних прописа а општи прописи о надлежности не противе се § 32 закона о адвокатима, те се има узети, да је још у важности § 32 закона о адвокатима. Све ово потпуно јасно произлази и из чл. 3 уводног закона за грађански парнички поступак.

Код овакве ситуације морамо се мало ближе позабавити са прописом § 32 Закона о адвокатима, да би га боље разумели. Он говори о тужбама адвоката из одношаја заступања. Заступање је шири појам и он обухвата све врсте пословања једнога адвоката у погледу његовога властодавца. Ту долази учешће адвоката као парничног пуномоћника, као браниоца или заступника у кривичним споровима и у опште као опуномоћеника у свим другим различитим правним пословима. И § 32 Закона о

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

адвокатима стварно говори о надлежности за награде или трошкове адвоката с обзиром на суд главне парнице, односно како каже закон где је ствар расправљена. У погледу на награде из грађанских спорова ми смо према овде изнетим разлозима начисто да се § 92 грађ. п. п. има тако разумети да је за награде адвоката из грађанских спорова вођених пред окружним судом једино надлежан за расправљање и суђење судија појединац тог окружног суда и то без обзира на вредност спора. Наравно ако се странка обрати судији појединцу пошто је овде у питању избрана надлежност.

Али шта ћемо да радимо ако се правозаступник с обзиром на други одељак § 32 Закона о адвокатима обрати окружном суду, да му расправи питање адвокатске награде у износу од преко 30.000 динара из кривичног спора који је вођен пред тим судом, или ако неки правозаступник тражи оволики хонорар за свршавање извесних административних или макар каквих других правних послова, који по својој природи спадају у чисто грађанске спорове. Дали ће у оваквим случајевима расправљати и одлучивати судија појединац окружног суда, или веће окружнога суда. Дали ће се на овакве спорове применити § 92 у вези § 6 г. п. п. и стати на гледиште, да чим се појави питање хонорара, да је одмах без обзира на вредност траженог хонорара и на природу хонорара искључиво надлежан судија појединац окружног суда. Као судија појединац окружног суда уочио сам да се господа правозаступници врло често обраћају судији појединцу тужбама за адвокатске хонораре без обзира из каквих послова ти хонорари потичу и без обзира на њихову вредност.

Ми смо у почетку овога чланка јасно показали о којим хонорарима говори § 92 г. п. п. Овome се пропису не може дати тако широко значење, као да он говори о свима врстама хонорара без обзира на основ из кога хонорар потиче и без обзира на његову вредност. Ми смо јасно утврдили да се он односи на хонораре из грађ. спорова, а са овим нашим гледиштем слажу се као што смо и навели, најбољи коментатори грађанског парничног поступка. Наш би Законодавац, да је хтео да га овако широко схвати место речи парнични пуномоћник и пуномоћник за примање достава, употребио шири термин из § 32 Закона о адвокатима и то како се то тамо каже: „за тужбе адвоката из одношаја заступања“. Међутим то законодавац није учинио и § 92 г. п. п. има се овако уже схватити нарочито кад се има на уму да је кроз цело ново Законодавство спроведена јединствена и прецизирана терминологија. Можда ово погрешно схватање другог одељка § 32 закона о адвокатима и његово индетификовање са § 92 г. п. п. долази отуда што и један и други пропис говоре о суду главне парнице. Али се при томе губи из вида да трећи одељак § 6 г. п. п. изрично говори једино о главним парницама из § 92 г. п. п. док међутим ништа не говори о § 32 Закона о адвокатима. У оваквим случајевима за расправу и одлучивање биће надлежно веће а не судија појединац из разлога горе изнетих како се има схватити и протумачити § 92 г. п. п. Законодавац је специјално регулисао једино питање надлежности

за награде из грађанских спорова, а за све остале награде из других врста заступања остају у важности општи прописи о стварној надлежности у вези са § 32 Закона о адвокатима. Према томе за расправу једног оваквог хонорара с обзиром на вредност може доћи у питање било судија појединац било веће окружног суда.

Какав је *ratio legis* овоме, да о хонорарима из предвиђених спорова пред окружним судовима одлучује без обзира на вредност судија појединац док код хонорара из кривичних спорова мора да се води рачуна о вредности траженог хонорара? У кривичном поступку а у § 322 кр. с. п. остављена је могућност браниоцима и опуномоћеницима да траже награде и трошкове од кривичних судова пред којим је поступак у току, да им он ове награде и утврди. Пошто се најчешће питање награда расправља пред самим кривичним судом у току кривичног поступка то су ређи случајеви, да се са оваквим захтевима долази понова пред грађански суд, па је законодавац сматрао, да за ове ређе случајева може да остави у важности опште прописе о стварној надлежности, а можда се је и поткрала извесна празнина у закону.

Оваква различита ситуација у погледу хонорара из грађанских и кривичних спорова вођених пред окружним судовима није ни оправдана ни целисходна. Не може се рећи, да је теже расправити питање хонорара из кривичног спора, па да је због тога за вредност преко 30.000.— динара надлежно веће а не судија појединац. Док је међутим позната ствар да су грађански спорови много компликованији од кривичних, па је према томе и питање хонорара много теже расправити и израчунати. Али ми се морамо држати слова закона и неће бити места ни аналогiji, кад је закон овако јасан и прецизан као што је ту пропис § 92 г. п. п.

Сасвим је јаснија ситуација код хонорара из других врста заступања која нису обављена пред окружним судом јер ту не долази у потпуности до примене § 32 Закона о адвокатима. У оваквим случајевима потпуно јасно долази у обзир пропис о стварној надлежности, нарочито кад у месту постоји окружни и средњи суд.

Поставља се једно интересантно питање ако се тражи хонорар испод 12000.— динара пред судијом појединцем окружног суда и утврди се да је он надлежан према разлозима овде изнетим, да ли ће у томе случају судија појединац окружног суда ову расправу водити по прописима поступка који важе за средњи суд. Законодавац у грађанском парничном поступку о овоме ништа не говори. Једино члан 23 уводног закона за грађански парнични поступак напомиње у свом другом одељку да ако је у питању вредност испод 12000.— динара онда странке пред судијом појединцем не морају бити заступане адвокатом. Дали се из овог прописа може извести и закључак да се у оваквом случају има применити поступак пред средњим судом то је тешко рећи. Пракса је заузела противан став и примењује поступак који важи за окружни суд. Верона и Чуља у своме коментару грађ. парн. поступка заступају гледиште да се у овом случају има применити поступак пред средњим судом. На крају сам хтео да истакнем и

једно питање једног специјалног приговора ненадлежности, који може да се појави у оваквим споровима. Последњи став § 6. г. п. даје могућност истицању приговора о непрописном саставу суда. Ако један грађански спор из области хонорара у вредности преко 30000. — динара дође пред судију појединца окружнога суда, а тужена страна на првом рочишту не истакне приговор ненадлежности, може и после првог рочишта и то на почетку усмене расправе пред упуштање у саму ствар приговорити да суд није прописно састављен. Тужена страна има право на ово пошто се само тек на усменој расправи појављује разлика између судије појединца и већа, јер се прво рочиште у свима случајевима држи пред судијом појединцом. Једино у случају да се туженик упусти у расправљање о главној ствари не приговарајући да суд није прописно састављен, судија појединац постаје надлежан и за вредност преко 30000. — динара.

Говор преставника Адвокатске коморе г. Владимира Св. Симића, адвоката на свечаној седници отбарања VII. скупштине Конгреса правника на дан 22. IX. 1935. г. у Београду.*

Говорим у име Адвокатске коморе у Београду и у име свих својих колега поздрављам ову јубиларну скупштину, седму пореду, Конгреса правника Краљевине Југославије и желим јој успешан и користан рад.

Када једна установа доживи свој први јубилеј онда је већ сам тај факат довољан да илуструје њену важност и њен значај који је имала и који има у интелектуалном и културном животу народне заједнице у којој као таква постоји и живи.

Конгрес правника има своју историју.

Теме којима ће се бавити ова јубиларна скупштина преко својих уважених референата и њихових значајних реферата, као и оне којима су се бавиле све раније скупштине преко читавог низа наших најбољих правника јасно илуструју научну и практичну вредност Конгреса правника. Све то скупа претставља неколико ванредно интересантних, увек актуелних и савесно обрађених правних књига, које су резултат несебичног рада наших најбољих правника са јединим циљем, да се дискутовањем актуелних правних проблема изнађу правилна и корисна решења и да се ради опште користи пруже компетентне сугестије надлежним факторима.

На томе важном послу, — то нарочито треба истаћи, сарађују преставници правне науке са преставницима правне праксе и примене из свих области. Несумњиво је да је то најблагодотворнија колаборације која се само може пожелити и да се Право

* Доносимо овај говор у целини, како је био спремљен, јер је због кратке времена г. Симић на самој седници у неколико скратио текст.

као феномен друштвенога живота тако и најшире и најдубље може схватити. Одвојене те две интелектуалне делатности могу доћи чак и у колизију и у неразумевање.

Право и правна наука налазе се у сталном преображавању, напону и обнављању. То је стална динамика прогреса и усавршавања, јер посматрано с једне стране као плод друштвенога живота и његове нужности право живи заједно са друштвом, а с друге стране посматрано као нешто што долази из људскога духа, што у њему постоји, у њему живи и из њега проистиче. Право је идејна садржина људскога бића и живи у њему и кроз њега.

Међутим као систем уређених односа и сређених појмова, намењен искључиво практичним циљевима, право као факат, као поредак, као кодекс показује извесне тенденције отпорности према променама, изменама и новинама, и по логици ствари и према својој битности садржи у себи један елеменат конзервативности. И баш по структури правних појмова и правнога реда ствари тај елеменат конзервативности најјаче се изражава у примењеном праву и правној пракси. Зато је савршено природно очекивати од правника практичара да о правним институцијама и примењеном праву говори са више догматичности, са мање критицизма и са више убеђења да је постојећи ред ствари и правни поредак пун израз потреба и савршен регулатор односа друштвенога живота данашњице.

Док у области правних теорија и правних доктрина долази до пуног израза спекулативни људски дух и његова вечита тежња да путем нових метода и нових напора изналази нове правце и решења, нову аргументацију и нове изворе, саглашавајући цео систем правнога бића идејном напретку друштвенога колектива и свих научних дисциплина данога момента и трудећи се да у овој области релативитета знађе сигурније критеријуме за уређења и решавања друштвених односа и бољу судбину људскога бића, — дотле код примењенога права преовлађује коментаторски дух изналажења правога смисла и значења „слова“ закона, његовог домашаја и важења и смисао за субсумцију фактичних животних односа под прописе позитивног формалног и материјалног права. Ово последње је веома широка област људскога делања, напоран и трудан посао који апсорбује целокупну интелектуалну и моралну личност човечију, али код кога, то је несумњиво, постоји једна лагана и потпуно логична опасност од механизирања. Опасност да закон и његови прописи постану симбол, да уравнотежена пракса и дугогодишња тумачења постану постулати и да једини етички и морални смисао правнога важења постане пуно дејство и санкција формалног и материјалног прописа, све са једним јединим образложењем *dura lex sed lex*.

Та опасност није и не сме бити стварност. Она као таква постоји, то се не може порицати, а опаснија је баш зато што претставља с једне стране потпуно оправдано умирење савести, а с друге стране једну сигурну бусију под заштитом ауторитета закона. Сам проблем је у ствари чисто интелектуални феномен у животу свакога правника практичара, то је један његов унутрашњи, лични, душевни процес. Као појава, међутим, она је са-

вршено проста и разумљива, свакодневна и увек иста. То је у ствари оно опште уверење стечено на основу искуства, да у животу и у пракси ствари друкчије изгледају него у теорији и у замислима. Идеја и замисли једнога архитекте, планови и пројекти једнога инжењера могу се средствима технике рада и материјала извести у спољњем свету са апсолутном и математичком тачношћу. У савлађивању природе и искоришћавању њених снага, у техничком остваривању, организацији и материјализацији замисли и идеја моћ данашњег човека достигла је врхунац успеха и стварања. То је материјална култура где људски дух суверено располаже и влада над мртвом материјом. Али у области духовног и социјалног живота друштвене заједнице нема математичке ни аподиктичке истине. У тој области влада релативитет, ту нема аксиома већ вечитих теорема, које се могу решити на безброј разних начина.

И баш у примењеном праву и правној пракси долази често до израза тај чести несклад између позитивних прописа изражених у закону и њиховог остварења у животу; или између правог смисла и духа законског наређења и његовог примењеног дејства; или између теоријских циљева појединих правних институција и фактичног дејства у њиховој промени. У тој атмосфери сукоба између позитивног права и живота троши се сва интелектуална снага правника практичара, ту се ломе његови напори испуњени коментарима, аналогијама и сталном тежњом да се доведе у склад воља законодавчега и било који догађај из свакидашњег живота, да се оствари правда и да се сломије отпор према правној примени.

И док правно важење и примена позитивног законодавства у крајњој анализи наилази на отпор према самој себи, која се отпорност садржи како у свести и савести носилаца правне примене, тако и у бићу онога према којој се она врши, дотле правна наука дубоком социјално-психолошком анализом изналази у тој отпорности клице колективног друштвеног правног схватања и у њој назире и открива вечите тежње друштвеног бића за правни прогрес и нову структуру организације друштвеног и правног живота. И док правна примена савлађујући отпор према самој себи рационалним саображавањем постојећег права стварности и животним потребама чини напор да се тај отпор умањи, дотле правна наука путем својих формула и метода, теоријске аргументације и обављених анализа непосредно дејствује на то саображавање и ублажавање како у правној примени, тако и путем сугестија за измене и промене позитивног законодавства. У тој и таквој органској целини ових интелектуалних делатности налази свој израз потпуна хармонија правног важења и правне науке, а у пуној свести о узјамном дејству ових фактора и јасној престави о благотворном утицају њиховом на остваривању практичних циљева права и правне науке налази се најлепше оправдање правног важења позитивног законодавства и његове функције у остварењу боље будућности.

Конгрес правника испуњава све услове за ову и овакву хармонију и у томе, по моме мишљењу, лежи његова главна карак-

теристика. На овоме месту не могу нити смеју постојати никакви други мотиви сем истине. А истина је главни напор људског разума, који је у корену, у бићу самога права и који је његов основни елемент. Јер право је животни однос и то међу бићима са здравим разумом. Све интелектуалне делатности и активности своде се у крајњој анализи на рационалне елементе људске свести и људскога разума. Право и као законодавац и као наука признаје те и такве елементе. Али како право није само правник, као што није ни лаик једино човек, већ је и правни човек, то је и он биће које, како је рекао италијански правник Дел Векио, и треба и може: „у интегралности своје свести да гаји правне тежње које у својој идеалности иду преко а и против позитивних правних одредаба“.* Нема никакве сумње да је овај и овакав правнички форум потпуно способан да изрази и манифестује те идеалне правне тежње поводом сваког правног проблема који узме у разматрање, а то не само да оправда његово постојање већ га намеће као једну нужност од прворазредног значаја и важности.

На VI. конгресу Међународне уније адвоката који је одржан ове године у Брислу, на свечаној седници отварања конгреса министар правде белгиске владе рекао је: „да и поред мрачних перспектива не верује у владавину силе“ и да се „сви они који су свој живот посветили праву треба да удруже у жељи и са вером, да се све нове структуре имају поставити на солидну основу права“. Нема правника а још мање правног форума који не гаји овакву жељу и који не исповеда овакву веру, јер су то убеђење и таква вера суштина правнога бића. И докле год постоји једна група људи и то широм целога света, која дубоко верује у правду и мир међу људима и народима, дотле има и мора бити наде да ће се пребродити све кризе и да ће доћи време када ће право и закон постати једно и исто, а то је идеал коме сваки правник мора тежити и који идејно уједињује сталож свих правника.

VII КОНГРЕС ПРАВНИКА

На дан 22. и 23. септембра 1935. год. одржан је у Београд VII јубиларни конгрес правника Краљевине Југославије. На конгресу су третиране четири најактуелније теме из правног живота. По првој теми „О јемствима судијске независности“, били су референти г. г. др. Данило Данић, др. Иво Грбек, др. Ђорђе Тасић, др. Рудолф Кривиц и Никола Георгијев.

По другој теми: „Изједначење права уговорног осигурања“ референти су били г. г. Живојин Перић, др. Милан Бартош, др. Хуго Верк др. Виктор Маро, др. Милорад Миловановић, и др. Пио Пиев.

По трећој теми: „Кривично правна одговорност органа и чиновника новчаних завода“, били су референти г. г. др. Станко Франк, др. Стеван Адамовић, др. Радоје Вукчевић и др. Сигфрид Палмберг.

По четвртој теми: „Право бранилаца за време припремног поступка“ ре-

* „Криза правне науке“ - Архив за правне и друштвене науке за септембар 1933 г. - превод г др. Тасића, стр. 188.

ферисали су г. г. Др. Тома Живановић, Др. Људевит Цимперман, Др. Хинко Лучовић, Др. Арсен Боремовић и Др. Михаил Геновски.

Пре преласка на реферисање, претседник конгреса г. Др. Стојадиновић, отворио је скупштину поздравним говором у којему је нарочито подвукао значај правничких конгреса. Нагласио је, да конгреси правника раде без бучних реклама, без дискусија, и без препирки, али да њихово дело претставља путоказ којим се до сада кретала законска унификација. Што се судијске независности тиче, нагласио је, да народ може имати вере само у оне судије, који су независни у изрицању правде.

После претседника конгреса, министар правде г. Др. Мишкулин изјавио је, да судијска независност није потребна ради судија, колико ради грађана и доброг правосуђа, које је обезбеђено само онда, кад му на челу стоје независни судије. Г. Др. Мишкулин је нагласио и то, да судије не смеју бити фудбалске лопте, које поједини министри шутирају с краја на крај државе по својој вољи, без обзира на стручну спрему и моралну вредност. Овај део говора г. Мишкулина, бурно је поздрављен од свих правника.

У име бугарских правника говорили су министар правде г. Карађозов који је као претседник Софијског Касационог суда годинама стајао на челу бугарског правосуђа. Речи Карађозова, допунио је велики бугарски правник Никола Георгијев, који се већ годинама истиче на челу свих правних скупштина. Као и увек искрене речи Георгијева, цео конгрес бурно је поздравно.

После претставника бугарских правника, говорили су г. г. Др. Баржинка, у име чехословачких правника, Др. Боровски у име пољских правника, Др. Живановић у име Српске Краљевске академије, Др. Спасојевић у име Београдског универзитета, Влада Плић у име града Београда, Др. Аранђевић у име Удружења правника и Др. Русомир Јанковић у име Удружења југославенских судија.

У име Београдске Адвокатске коморе, конгрес је поздравно секретар г. Владимир Симић. На крају говора Симић је нагласио, да ће све кризе и политичке и економске бити пребројене, док год у свету постоји једна моћна група слободних и поштених правника, који теже ка идентификацији законитости и закона, правичности и правде. Симићеве речи биле су поздрављене од свих многобројних учесника, који су велику салу Коларчевог универзитета испуњавали до последњег места.

Након поздравних говора, који су почевши са говором претседника конгреса, па преко говора два Министра правде две блиске славенске државе, једнако петицали потребу законитости и правичности, које држе „земљу и градове“ — прешло се на поједине реферате. По пракси која је на овом јубиларном конгресу уведена, сви референти су у кратким потезима изложили своје закључке, а тим учесницима конгреса олакшали дискусију по рефератима.

Са дискусијом се отпочело другог дана. Интересовање је било ретко, али док су резолуције по свим темама донете без већих размимолажњања, са резолуцијом по првој теми, дискусија је трајала више од пет сати.

Пошто су изгласане резолуције о темама које су биле на дневном реду заменик претседника Др. Сајовић, изнео је конгресу на одлуку, а конгрес је са опозицијом од свега неколико гласова прихватио предлог, да се изражава жеља за помиловање оних политичких криваца који се налазе на издржавању казне.

По самим темама, донете су од стране конгреса једногласно следеће резолуције:

„О ЈЕМСТВИМА СУДИЈСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“

Седми конгрес правника Краљевине Југославије констатујући да данас судије, како редовних тако и управних судова, не уживају јемства судијске независности, која чини темељ сваке правне и културне државе, на својој седмој Скупштини у Београду налази:

Да се јемства судијске независности треба да почну одмах примењивати. Од јемства конгрес сматра да ваља споменути као нарочито важна и хитна, сталност и непокретност, постављање и наименовање судија путем избора судијских колегија, на основу стечаја, а унапређење у начелу аутоматски.

Конгресу је стало такође до тога да подуче и велику важност материјалног обезбеђења судија.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

„О ИЗЈЕДНАЧЕЊУ ПРАВА УГОВОРНОГ ОСИГУРАЊА“

С обзиром на специјални, социјални и економски значај осигурања, на оскудност и различитост прописа о томе, о чему у појединим подручјима, уопште и нема прописа, конгрес правника после претресања овог питања у секцији доноси ову резолуцију:

Да је потребно одмах и по могућству једновремено, изједначити право о приватном осигурању посебним законом о уговору о осигурању (подразумевајући ту и поморско осигурање) и законом о надзору над осигуравајућим заводима.

2. Да се при томе раду води рачуна не само о резултатима упоредног права већ и о потребама домаће средине и домаћим изворима, како би се осигурала најбоља заштита осигураника и правилан развој осигуравајућих завода код нас.

„О КРИВИЧНО-ПРАВНОЈ ОДГОВОРНОСТИ ОРГАНА И НАМЕШТЕНИКА НОВЧАНИХ ЗАВОДА“

Спровести најхитнију унификацију акцијског права на основу постојећег пројекта, у којему се кривичне санкције за органе новчаних завода имају поопштити. По истим принципима израдити Закон о јавним штедионицама.

Фалсификате, утаје, преваре, банкротства и злоупотребе поверења органа новчаних завода, било према друштву или трећима, изразити квалификованом казном, као што је то урађено код утаје и злоупотребе поверења за извешан ред, извршна.

Код свих ових дела, према њиховој природи, инкриминисати нехат и покушај.

„О ПРАВУ БРАНИЛАЦА У ПРИПРЕМНОМ ПОСТУПКУ“

Конгрес правника констатује да законским прописима о припремном поступку, због њихове прекомерне растегљивости, нису у довољној мери заштићена права бранилаца. У интересу праведне одбране окривљеника, а према томе, и у интересу, остварења циљева Кривичног поступка, требало би ова права проширити и јаче обезбедити.

Стога Конгрес свестан да модерно Кривично законодавство, верно историјском процесу свога развијања, наставља га и даље у правцу гаранције личности и права окривљеника као субјекта Кривичног поступка. — а не улазећи за сада у питање оштите реформе припремног кривичног поступка, — изражава жељу да се подвргне ревизији и измени одговарајући део законика о судском кривичном поступку у горњем правцу. Нарочито пак да се изврше измене у погледу слободног општења браниоца са браниником који се налази у притвору или у истражном затвору, права браниоца да присуствују испиту окривљеника и сведока и другим радњама припремног поступка, као и права разматрања свих списа.

Пошто су све резолуције једногласно изгласане, заменик председника г. Др. Сајовец, закључио је рад конгреса, да би учесници, сутрадан у два разна правца пошли на екскурзију кроз Србију.

Идући конгрес биће одржан у Новом Саду. Као председник новог Одбора, остао је и даље г. Др. Милан Стојадинковић, а за потпредседнике изабрани су: г. г. Др. Адамовић, Др. Доленц и Др. Ившић. У одбор су као представници београдских правника ушли: г. г. Др. Васа Лазаревић, начелник Мин. унутр. послова у пенз. — уредник „Полиције“, Милан Антић, судски генерал, Др. Видан Благојевић, адв., Др. Илија Пржић, доцент правног факултета и Александар Вучићевић, адв.

Интересовање за јубиларни конгрес било је огромно. Дворана није могла да прими све учеснике, а ни велика сала за свечане вечере, није била довољна за све, који су банкету присуствовали. Конгрес се одликовао не само интензивним радом, већ и помирљивошћу и слогом, која је пратила све дискусије. Конгреси правника све се више издижу над осталим сличним конгресима, не само по једнодушности одлука и интересовању за правна питања, већ и по интензивности у раду.

WWW.UNILIB.RS
СУДСКА ПРАКСА

Код конституисања залогe на туђој ствари, обвеза залогопримца да заложу ствар врати њеном господару, има се ценити с обзиром на његову свесност односно несавесност

Тужилачка страна — држава — представила је суду: да јој је тужена банка продала једну машину за рачунање, па, како иста није добро функционисала, банка је послала свога агента Луку, коме је машина предата ради оправке али ни до дана тужбе није враћена, пошто ју је банчин агент заложико код исте банке. Тражи да јој банка врати исправну машину или да накнади њену вредност. Тужена банка пак навела је, да именовани Лука, за кога тужилачка страна вели, да му је машина предата ради оправке, није никад био код банке ни као чиновник, ни као пуномоћник а ни као агент. Лука је машину заложико код банке при чему је банка била bona fide, јер банка није знала, нити је могла знати, да је заложена машина државна својина. Београдски трговачки суд одбио је тужилачку страну од тражења, пошто није поднела никакав доказ, да је Лука био ма чиме овлашћен од банке, да машину прими Апелациони суд у Београду преиначио је пресуду трговачког суда и пресудом од 20.-I-1934 г. Бр. 11709 осудио тужену банку да државни плати 23.000 дин. на име накнаде за продату машину. Ово са разлога, што се из овереног преписа рачуна тужене банке види, да је банка продала држави две машине за рачунање а из заложнице банчине види се, да је баш једна од тих двеју машина заложена код банке од стране именованог Луке — дакле неопштвеника, према чему је у смислу § 314. грађ. зак. банка дужна да врати спорну машину а пошто ју је продала, онда има да накнади њену вредност.

Касациони суд примедбама свога II већа од 20.-IX-1934 г. Рев. Бр. 522-2-34 поништио је пресуду Апелационог суда, поред осталог и са разлога:

„Кад је суд, одобравајући пресуду окружног суда, нашао, да је тужена банка примила у залог покретну ствар од неопштвеника и да услед тога конституисање залогa на тој ствари не вреди по § 314. грађ. зак., онда је у смислу § 305. тач. 8. грађ. суд. пост. Суд био дужан да наведе пропис материјалног закона, по коме је ценно несавесност банке, односно њену свесност у погледу прибављања ове ствари у залог.“

Апелациони суд није усвојио ове примедбе већ је у писму своме од 4.-X-1934 г. Р. Бр. 6316 дао следеће противразлоге:

„Пропис § 314. грађ. зак. утврђује обавезу примаоца туђе ствари у залог, да на захтев господара ствари, овоме одмах преда заложену ствар, без обзира на свесност залогопримца. Савесност односно несавесност залогопримца, кад се залог конституише на туђој ствари, могла би да дође у питање само ако би се истакло и оштећење господара заложене ствари у смислу § 819. грађ. зак. Како се међутим тужба ограничава само на издавање заложене машине, не чинећи и захтев накнаде за оштећење, то оцена о свесности тужене банке, као примаоца у залог туђе ствари није ни била потребна, па пропуштање овакве оцене у пресуди Апелационог суда не представља никакву неправилност.“

Касациони суд у својој општој седници од 21.-VI-1935 г. Рев. Бр. 522/3 усвојио је примедбе свога II одељења а ове противразлоге одбацио.

Пошто залогa води евентуалном отуђењу заложене ствари, ако дужник о року не исплати дуг, то залог може конституисати само сопственик ствари — § 29. грађ. зак. По § 314. грађ. зак. залогa на туђој ствари не важи сопственик је може у свако доба повратити, изузев ако му је право својине према § 928 истог законика застарело. Трогодишња застарелост за стицање права својине из овог законског наређења може се навршити и код заложног повериоца, пошто он држи ствар у име залогодавца. Само пак право залогe не може поверилац застарелосту прибавити, без обзира на то што је при пријему ствари у залог био савестан. Према наређењу § 314 грађ. зак. залогодавац у сваком случају мора вратити ствар њеном сопственику али је питање шта ће у том случају бити са његовом грађном? Да ли ће увек имати само право регреса према залогодавцу или може задржати ствар, док му се дуг не исплати. Примедбе одељења Касационог суда, које је усвојила и општа седница, иду на то да судећи судови у погледу обвезе залогопримца,

да заложу ствар врати сопственику, цене савесност залогопримчеву. Како се, према горе изложеном, право залог не може стећи узуквацијом и поред савесности повериоцима, то овде могу доћи до примене прописи §§ 220 и 221 грађ. зак. Истина међу прописима грађанског законика, који говоре о залози, нема таквог наређења, јер § 314 истог зак. категорички наређује, да се ствар мора вратити њеном господару, али се горња законска наређења, која говоре о стицању својине над ствари, прибављеном под изузетним околностима, имају аналогно применити и код залог. Јер кад се својина, као веће стварно право, може прибавити у случајевима, побројаним у §§ 220 и 221 грађ. зак. онда је логично да се може добити и залог, т. ј. залогопримац који је туђу ствар примио у залог, а није могао посумњати о поштењу залогодавца, био је дакле савестан, није дужан издати заложу ствар њеном господару, док год му се не плати оно, што је он за њу дао а то је дуг, за чију је сигурност залог дата.

Има места вештачењу трговачких књига и ако је на изводу истих јавни бележник ставио, да су уредно вођене.

Фирма М. Б. из Будимпеште тужила је фирму С. за дуг од купљене робе и за доказ тужбених навода поднела је извод из трговачких књига, оверен од стране јавног бележника, чији је потпис потврдио претседник Судбеног стола у Будимпешти. У овери извода јавни бележник је, поред осталог, ставио да је књига тужилачке стране, зв. „књига текућег рачуна 1“ вођена на законско прописани начин и снабдевена са свима законским условима. На рочишту тужена страна навела је, да поднети извод нема вредности, јер се не види, да је дотична трговачка књига и потврђена од надлежне власти, да би по § 12 трг. зак. могла имати полудоказну снагу. Зато је тражила да се рочиште одложи и од тужилачке фирме да се изишту докази на основу чега је уводила извесне суме у поменуто књигу. Окружни суд је напашао да нема места одлагању рочишта зато, што се из поднетог овереног извода у преводу види, да је односна трговачка књига уредно вођена по законима земље тужилачке фирме, према чему исти извод има по §§ 12 и 13 трг. зак. полудоказну снагу. Зато је тужилачкој страни досудно допуну заклетву. Ову пресуду одобрио је Апелациони суд.

Касациони суд приметивши свога II већа од 7-II-1935 г. Рев. Бр. 181 поништио је пресуду Апелационог суда са разлога:

„Погрешно је Апелациони суд, што је одобрио пресуду окружног суда, пре него што је наредио вештачење књига тужилачке стране, кад је на рочишној бележници и у незадовољству тужена страна изјавила да уредност вођења трговачких књига тужилачке стране не признаје.“

Апелациони суд није усвојио ове примедбе, већ је у писму своје од 8-III-1935 г. РБр. 1014 дао следеће противразлоге:

Апелациони суд налази, да вештачењу књига тужилачке стране нема места, пошто је она доказ о уредности својих књига поднела уз тужбу. Овај доказ — извод оверио је јавни бележник, тврдећи, да је књига тужилачке стране, зв. „књига текућег рачуна 1“ вођена на законом прописани начин и снабдевена са свима законским условима. Како је овај потпис јавног бележника потврдио и претседник Кр. Судског Стола у Пешти а Министарство Иностранних дела у Београду потврдило верност превода, то Апелациони суд, доnoseћи своју пресуду, није ни могао посумњати у исправност вођења трговачких књига тужилачке стране а још мање у оправданост захтева тужене стране у толико пре, што је поднети доказ јавна исправа у смислу §§ 187 и 188 гр. с. п. а тужени њену истинитост није ничим утврдио.

Касациони суд у својој општој седници усвојио је примедбе свога већа Одлука од 11-VI-1935 г. Рев. Бр. 181-2-35.

Тих. Ивановић
секретар Касационог суда
у Београду.

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

Б р а н и ч ће доносити садржаје свих правних часописа код нас.

Архив за правне и друштвене науке, орган Београдског правног факултета, Уредник *Др. Михаило Илић*.

Садржај Бр. 3. Књ. XXXI. (XLVIII) за септембар 1935. год.:

Чланци: Др. Драгољуб Аранђеловић: О законској дужности мужа да издржава жену за време трајања брака; Др. Михаило П. Чубински: Појам криминалне политике и њене границе; Др. Динко Томашић: Америчко тржиште рада и идеја о супериорности нордиске расе; Др. Јанко Гољас: Међународна јавна помоћ; Будимир Плакаловић: Пресуда због изостанка или пропуштања; Др. Љубомир П. Бајаловић: Уредба о заштити земљорадника од 1934. године и остали односни прописи у светлости меничног права. — Правна политика: Др. Милан Бартош: Међународна хотелијерска одговорност. — Хронике: Међународно-правна од Др. Илије А. Пржића; Економско-финансиска од Др. Михаила М. Смиљанића; Административна од Др. Михаила Илића и Ананија В. Илића; Судска од Др. Адама П. Лазаревића, Душана П. Мишића и Петра Д. Вучковића; итд.

П о л и ц и ј а, часопис за управно-полицијску и судску праксу. Власник и уредник *Васа Лазаревић*.

Садржај Бр. 17.—18. Год. XXII. за септембар 1935. год.:

О такозваном интелектуалном фалсификату од Др. Мих. П. Чубинског; Деца улице од Васа Лазаревића; Државна интервенција у заштити малолетника од Др. Адама П. Лазаревића; Академија за Немачко право у Минхену од Живадина Петровића; Опис посла и чела при идентификовању од В. Балтазара; Функционална надлежност судије појединца и § 203 Зак. о суд. крив. поступку (свршетак) од Јовице Б. Мијушковића; Девети међународни конгрес за казнене заводе (наставак) од Др. Илије М. Јелића; Полицијски пев као чувари, помагачи и детективи (са сликама) од А. Латеа; Дужности органа сигурности од Артура Пасеринна; Политичко-управни секретари од Атан. Ј. Јаковљевића; Сузбијање проституције у вези Зак. о сузб. полних болести од Малише В. Урошевића; Функције полицијске власти по суд. крив. поступку од Сотира В. Трпчевића; § 55 Зак. о чиновн. од 31 марта 1931 год. и његова примена у пракси од Вида Вујановића; Закон о иступима од Лазара П. Николића; Реформа општинске самоуправе (свршетак) од Јована В. Пражића; Један правни случај који није нашао своје стриктно решење ни у једном закон. пропису позитивног законодавства код нас од Глигорија Р. Гроздановића. — Судска пракса од Ивана Д. Петковића; итд.

ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА

Објављеног у Службеним новинама од 11. септембра до 16. октобра 1935. год.:

Бр 214.-II, од 16. септембра 1935. год.:

505.) Указ о претварању и потпуне реалне гимназије у Пећи у потпуну. — 506.) Указ о претварању непотпуне реалне гимназије у Прокупљу у потпуну. — 507.) Уредба о премештају седишта општине Требељо. — 508.) Измене и допуне Правилника за садњу и откуп дувана бр. 47607/I од 3. септембра 1932. године. — 509.) Правилник за садњу дувана за извоз и прописи за руковање пословима око дуванз за извоз. — 510.) Измена правилника о пословном реду и Министарству финансија. — 511. Измена Правилника за полагање вишег државног стручног испита за чиновнике финансијске контроле. — 512.) Обзнана. — 513.) Промена имена села Кобаш у „Славонски Кобаш“. — 514.) Ратификација Конвенције о назначивању тежине на великим колетима која се преносе лађом, од стране Француске. — 515.) Ратификација Конвенције за побољшање судбине ранљеника и болесника у војскама у рату од стране Француске. — 516.) Ратификација Конвенције о поступцима са ратним заробљеницима од стране Француске. — 517.) Ратификација конвенције о назначивању тежине на великим колетима која се преносе лађом од стране Аустрије. — 518.) Ратификација Конвенције о правима удруживања и коалирања пољопривредних радника од стране Кубе.

Бр. 217.-III, од 19. септембра 1935. год.:

519.) Указ Краљевских намесника о проширењу атара општине Љубљанске. — 520.) Уредба о

смањењу личних припадности државних и самоуправних службеника. — 521.) Исправка грешака у Правилнику о непосредним порезима. — 522.) Исправка.

Бр. 218.-LIII, од 20. септембра 1935. год.:

523.) Правилник о службеницима водних задруга. — 524.) Правилник о употреби и рукозању „Сретишег ловачког фонда“. — 525.) Измене Правилника о службеницима Речне пловидбе и Правилника о устројству пензионог фонда особа Речне пловидбе.

Бр. 219.-LIV, од 21. септембра 1935. год.:

526.) Уредба о личном и породичном додатку државних службеника. — 527.) Уредба о личном и породичном додатку државних пензионера.

Бр. 224.-LV, од 27. септембра 1935. год.:

528.) Указ о отварању Консулата Краљевине Југославије на Крфу и у Темишвару. — 529.) Уредба о разгруписавању Општине босанскогравске. — 530.) Уредба о премештању седишта Општине Опарске. — 531.) Уредба о промени имена општине Ратече. — 532.) Пословник стручног одбора. — 533.) Измене и допуне у Правилнику о употреби, одржавању и амортизацији путничких аутомобила при одељењу пореза и финансијским дирекцијама. — 534.) Решење Мин. војске и морнарице А. б. бр. 7124 од 24. августа 1935. год. — 535.) Израда и предаја ловачких каписла. — 536.) Допуна Правилника о болничким таксама. — 537.) Решење о лекарским узорцима. — 538.) Решење о аутобуским линијама. — 539.) Приступ Аустралије међународној конвенцији за изједначење извесних прописа о међународном преносу ваздухом са допунским протоколом. — 540.) Ратификација протокола о забрани употребе у рату загушљивих, огровних и сличних гасова и бактериолошких средстава, од стране Чиле. — 541.) Решења опште седнице Државног савета од 21. и 22. јуна 1935. год. бр. 19077. — 542.) Телефонски саобраћај. — 543.) Исправка грешака у Правилнику о непосредним порезима. — 544.) Исправка.

Бр. 230.-LVI, од 4. октобра 1935. год.:

545.) Правилник за примену Уредбе о запослењу страних држављана.

Бр. 233.-LVII, од 8. октобра 1935. год.:

546.) Уредба о заштити земљорадника. — 547.) Уредба о давању олакшица домаћој шумској индустрији. — 548.) Пољопривредна огледна и контролна станица у Осеку. — 549.) Уредба о личном и породичном додатку државних пензионера — исправка. — 550.) Исправке грешака у Правилнику о непосредним порезима. — 551.) Исправке у Правилнику о упису бродова унутрашње пловидбе у бродски регистар.

Бр. 239.-LIX, од 16. октобра 1935. год.:

575.) Правилник Управе комисије Аграрног фонда усановљеног Хашким споразумима о исплати предујмова интересента. — 576.) Упутства прописана ради примене Уредбе о запослењу страних држављана.

НОВЕ КЊИГЕ

Пори Д. Х. Кол и Маргарета Кол: Основни савремене политике (системи — правци — начела). Превео с енглеског Др. Драгомир Иковић. Уређује Библиотека јавног права. Св. XIV. Издање Издавачког и књижарског предузећа Геца Кон А. Д. Београд, 1935. Стр. 735.

Др. Радоје Вукчевић: Кривична одговорност органа новчаних завода. Посебни отисак из Споменнице Конгреса правника. Београд, 1935. Стр. 35.

Др. Милан Владисављевић: Сувереност и Међународно право — са гледишта Устава у опште — Библиотека Југословенског удружења за међународно право. Св. XXI. Београд, 1935. Стр. 19. Оштампано из Архива за јули—август 1935.

Закон о устројству војске и морнарице. Уредио Славко А. Фаркаш. Издање Издавачког и књижарског предузећа Геца Кон А. Д. Београд, 1935. Стр. 861.

Закон о општем управном поступку са пословником за опште управне власти (друго издање). — Збирка закона Др. Гојка Нишетића. Св. 174. Издање Издавачког и књижарског предузећа Геца Кон А. Д. Београд, 1935. Стр. 190.

Закон о општинама (друго издање). — Збирка закона Др. Гојка Нишетића. Св. 211. Издање Издавачког и књижарског предузећа Геца Кон А. Д. Београд, 1935. Стр. 144.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNILIB.RS

Иван Мауровић: Извештај о предоснови Грађанског законика за Краљевину Југославију. Загреб, 1935. Стр. 83. Сопствено издање. (Латиницом).

Dr. Gregor Krek: Anton Randa. Gedächtnisschrift zur hundersten wiederkehr seines Geburtstages. Posebni otisak iz Randine spomenice. Ljubljana, 1935, str. 41.

М. Ст. Стефановић: Рачуноводствена служба по бановинском буџету. Сарајево, 1935. Стр. 87. Сопствено издање.

Др. Божић С. Марковић: Право побијања изван стечаја. Београд, 1935. Издање Издавачког и књижарског предузећа Геца Кон А. Д. Стр. 189.

Арсен М. Боремовић: Право бранилаца у припремном поступку. Посебни отисак из Споменице Конгреса правника. Београд, 1935. Стр. 20. (Латиницом).

М. Ст. Стефановић: Рачуноводствена служба по бановинском буџету. — Бановинско буџетско право, неколика објашњења, издаци по бановинском буџету, правни положај Главне контроле код Бановина. Издање Државне штампарије. Сарајево, 1935. Стр. 87.

ИСПРАВКА

Моле се читаоци да исправе следеће грешке у овом броју *Б р а н и ч а н и т о*:

На стр. 467. у трећем реду *одозго* треба да стоји: Обавеза заступања *ипреко* адвоката.

На стр 471. у 21. реду *одоздо* треба да стоји: О судским *налозима* адвокатима.

На стр. 475. у 21. реду *одоздо* треба да стоји: Захтев коморе да се дозволи *адвокатима* разгледање кривичних акта.

На стр. 475. у 1. реду *одоздо* треба да стоји потпис заменика председника г. *Мил. П. Драговића*.

Ишла је друга књига Најмановог

Коментара грађанског
парничког поступка
у преводу Др. Саве Грегорића.

Ово капитално дело наишло је код наше стручне критике на одличан пријем.

Може се добити код преводиоца, Франкопанова
улица бр. 2. (Телефон 30-712) по цени од 500.— дин.
обе књиге, 1611 страна, у полутврдом повезу, за
готово или на отплату.

Ишло је из штампе дело

„ИЗ ОСИГУРАЊА”

од Јована Ј. Коштунице, судије окр. суда
за град Београд.

Књига има 317 страна, велике осмине,
у одличној техничкој опреми, штампана
наизменично ћирилицом и латиницом.

Нарочито корисна адвокатима и судијама.

Може се добити код писца, Скадарска
ул. бр. 55. по цени од 100.— динара.